

**PEGASUS HAVA TAşIMACILIĞI
ANONİM şİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 ARALIK 2017 TARİHİ
İTİBARIYLA HAZIRLANAN
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR VE
BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş. Genel Kurulu'na

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1) Görüş

Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş. ile bağlı ortaklıklarının ("Grup") 31 Aralık 2017 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynak değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dahil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını Türkiye Muhasebe Standartları'na (TMS'lere) uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2) Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan Bağımsız Denetim Standartları'na ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na (BDS'lere) uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun *Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan *Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar* (Etik Kurallar) ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3) Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

3) Kilit Denetim Konuları (devamı)

Teslim Bakım Karşılığı

Not 15'te açıklandığı üzere, Grup 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, faaliyet kiralaması olan uçakların teslim tarihindeki bakım maliyetleri için 618.217.446 TL'lik karşılık ayırmıştır.

Grup, faaliyet kiralaması yolu ile edinilmiş uçaklarına ilişkin olarak uçakların iadesinde ya sözleşmede belirtilen şartlara uymak ya da iade anındaki gövde, motor ve sınırlı ömre sahip parçaların gerçek durumları ile iade şartlarında olması gereken durumları arasındaki farkı kiralama firmasına tazmin etmek durumundadır. Sözleşmede yer alan bu yükümlülük için, kira süresi boyunca, yıl içerisinde gerçekleşen uçuş saati ve sefer sayısına göre gelecekteki tahmini maliyetin bugünkü değeri üzerinden hesaplanan bir bakım karşılığı ayrılmaktadır.

Grup, çeşitli operasyonel kiralama şirketleri ile satın alma hakkını transfer ettiği ve sekiz yıllık kira süresi sonunda büyük bakım giderlerini karşılamak zorunda olduğu yeni uçaklarına ilişkin olarak operasyonel kiralama sözleşmeleri yapmıştır. Grup yönetimi, faaliyet kiralaması yolu ile edinilmiş uçaklar için uygulanan muhasebe politikasına paralel olarak, gelecekteki tahmini maliyetin bugünkü değeri üzerinden bir bakım karşılığı hesaplamakta ve kira süresi boyunca aylık olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda bakım gideri olarak muhasebeleştirmektedir.

Teslim bakım karşılığı bakiyesinin konsolide finansal tablolarda tutar olarak önemli düzeyde olması ve teslim bakım karşılığı hesaplamasının uçakların kullanım oranları; ağır bakımın beklenen maliyeti ve gerçekleşmesi beklenen süre; uçağın durumu; ve ömür boyu sınırlı parçaların ömrü gibi belirli varsayımlara dayanması ve bu varsayımlardaki değişikliklerin konsolide finansal tabloları etkileyebilme olasılığı nedeniyle tarafımızca bir kilit denetim konusu olarak değerlendirilmektedir

Denetimde bu konu nasıl ele alındı:

Teslim bakım karşılıklarının makul ölçüde hesaplandığının test edilebilmesi için aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır:

Hesaplamanın uygunluğundan emin olmak için yönetim tarafından tasarlanmış kontrollerin tasarımı ve uygulaması incelenmiştir. Teslim bakım karşılığı hesaplamasında kullanılan varsayımlar hesaplamayı gerçekleştiren teknik bakım destek ekibi ile değerlendirilmiş, bu varsayımlarda kullanılan veriler Grup'un yaptığı bakım sözleşmelerinde kullanılan maliyetlerle karşılaştırılmıştır.

Teslimi yapılan uçaklara ilişkin gerçekleşen bakım tutarları ile söz konusu uçaklar için önceki dönemlerde hesaplanan bakım karşılığı tutarları karşılaştırılmış ve aralarında önemli bir fark olup olmadığı değerlendirilmiştir. Ayrıca Grup'un yıl içerisinde faaliyet kiralaması yolu ile edinilen uçaklara yaptırdığı bakımlara ilişkin ödemeler maddi doğrulama prosedürleri ile test edilmiştir. Yıl içerisinde gerçekleşen bakım giderlerine ilişkin muhasebe kayıtları ile ilgili faturalar karşılaştırılmıştır.

3) Kilit Denetim Konuları (devamı)

Türev Finansal Araçlar ve Finansal Riskten Korunma Muhasebesi

Not 33'te açıklandığı üzere Grup'un vadeli akaryakıt opsiyon, vadeli akaryakıt alım, vadeli döviz alım satım ve faiz oranı takas sözleşmeleri bulunmaktadır. Söz konusu sözleşmeler bilançoda gerçeğe uygun değerleri üzerinden kayda alınmaktadır.

Grup'un risk yönetim politikalarına göre riskten korunma amaçlı girilen Vadeli akaryakıt opsiyon ve vadeli akaryakıt alım sözleşmeleri, TMS 39'a (Finansal Araçların Değerlenmesi) göre riskten korunma muhasebesi için yeterli şartları sağlayan kısmının rayiç değerleri arasında oluşan değişimleri diğer kapsamlı kar veya zarar tablosunda, sağlamayan kısmının rayiç değerleri arasında oluşan değişimleri ise kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

Türev finansal araçların gerçeğe uygun değeri, değerlendirme tekniklerinin uygulanması ve varsayımlar ve tahminlerin kullanılması yoluyla belirlenir. Türev finansal araçların önemi, kullanılan tahminlerdeki belirsizlik nedeniyle, tarafımızca bir kilit denetim konusu olarak değerlendirilmektedir.

Denetimde bu konu nasıl ele alındı:

Denetim prosedürlerimiz, karşı taraflardan yazılı mutabakat temin edilip ilgili türev işlemin detaylarının mutabakatla karşılaştırılmasını içermektedir. Buna ek olarak riskten korunma muhasebesine tabi olan türev finansal araçlara ilişkin Grup'un hazırladığı dokümantasyon incelenmiştir. Örnekleme bazlı seçilen vadeli döviz alım satım türev finansal araçların gerçeğe uygun değer kontrollerinde kullanılan varsayımlar gözden geçirilmiştir. Türev finansal araçlar ve riskten korunma muhasebesine ilişkin ekli konsolide finansal tablolarda yer alan açıklamalar Türkiye Muhasebe Standartları ("TMS") ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TFRS") çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Hasılatın muhasebeleştirilmesi – hasılatın tam ve doğru olarak kaydedilmesi ve yolcu uçuş yükümlülüğünün belirlenmesi

Grup temelde iç ve dış hat uçuş operasyonları üzerinden hasılat elde etmektedir. Bu operasyonları gerçekleştirebilmek için önemli ölçüde büyük hacimli verilerin işlendiği bilgi sistemleri kullanmaktadır. Operasyonların doğası gereği bilet satış süreci hasılat kaydı sürecinden önce gerçekleşmektedir. Ayrıca Grup yolcu taşıma geliri dışında yan gelirler elde etmekte ve bu gelirleri de ayrı olarak takip etmektedir.

Hasılat tutarının ekli konsolide finansal tablolarda önemli tutarda olması, bilgi sistemlerinden gelen büyük hacimli veriler işlenerek ortaya çıkartılan raporlamaların hasılatın hangi dönemde kaydedileceğine etki etmesi ve sektöre özgü riskler barındırması nedeniyle, hasılatın muhasebeleştirilmesi tarafımızca bir kilit denetim konusu olarak değerlendirilmektedir.

Grup'un hasılatın muhasebeleştirilmesine yönelik muhasebe politikası Not 2.5'te, hasılat tutarına ilişkin detaylar Not 21'de yer almaktadır.

3) Kilit Denetim Konuları (devamı)

Denetimde bu konu nasıl ele alındı:

Hasılatın tam ve doğru olarak kaydedilmesi ve yolcu uçuş yükümlülüğünün belirlenmesine ilişkin aşağıdaki prosedürler uygulanmıştır:

Grup'un hasılat süreci ve bu süreçte yönetim tarafından tasarlanmış kontrollerin tasarımı ve uygulaması incelenmiştir. Sürecin içerisinde yer alan hem operasyonel hem de finansal bilgi sistemleri uygulamalarının genel kontrollerine yönelik güvence çalışması gerçekleştirilmiştir.

Denetim çalışmaları yapılırken bilet ve hizmet satış verileri ile bilet uçuş yükümlülüğünün doğruluğu örnekleme bazında test edilmiştir. Sonrasında, gerçekleşen ve dolayısıyla hasılat kaydı tamamlanan uçuşlara yönelik işlemler örnekleme bazında maddi doğrulama prosedürlerine tabi tutulmuştur. Hasılat tutarına ilişkin ayrıca analitik maddi doğrulama prosedürleri uygulanmıştır. Söz konusu çalışmalarda kullanılan verilerin tam ve doğruluğunu test etmek için muhasebe sistemlerinden elde edilen veriler, yolcu uçuş raporları, rezervasyon sistemi ve tahsilat bilgileri ile karşılaştırılmıştır. Hasılatla ilişkin ekli konsolide finansal tablolarda yer alan açıklamalar Türkiye Muhasebe Standartları ("TMS") ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TFRS") çerçevesinde değerlendirilmiştir.

4) Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TMS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5) Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan Bağımsız Denetim Standartları'na ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan Bağımsız Denetim Standartları'na ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciligimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

5) Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları (devamı)

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı “önemli yanlışlık” riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekarlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)
- Grup’un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Grup’un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup’un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dahil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, Grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dahil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlölüklerle İlişkin Rapor

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 5 Mart 2018 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Grup'un 1 Ocak – 31 Aralık 2017 hesap döneminde defter tutma düzeninin, konsolide finansal tablolarının, TTK ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Zere Gaye Şentürk'tür.

DRT BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
Member of **DELOITTE TOUCHE TOHMATSU LIMITED**

Zere Gaye Şentürk, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 5 Mart 2018

İÇİNDEKİLER	SAYFA
KONSOLİDE BİLANÇO	1-2
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	3
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	4
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU	5
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR	6-90
NOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	6-8
NOT 2 FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	8-31
NOT 3 DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR	32-33
NOT 4 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA	33
NOT 5 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	34-36
NOT 6 TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR	37
NOT 7 DİĞER ALACAK VE BORÇLAR	38
NOT 8 STOKLAR	39
NOT 9 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER	39-40
NOT 10 MADDİ DURAN VARLIKLAR	41-43
NOT 11 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	44
NOT 12 KİRALAMA İŞLEMLERİ	44
NOT 13 DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI	45
NOT 14 BORÇLANMA MALİYETLERİ	45
NOT 15 KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE BORÇLAR	45-49
NOT 16 TAAHHÜTLER	50-52
NOT 17 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR	53-55
NOT 18 NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER	56
NOT 19 DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	56
NOT 20 SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ	57-58
NOT 21 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	59
NOT 22 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ VE PAZARLAMA GİDERLERİ	60
NOT 23 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER	61
NOT 24 YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER	61
NOT 25 FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ	62
NOT 26 DİĞER KAPSAMLI GELİR UNSURLARININ ANALİZİ	63
NOT 27 GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL)	64-69
NOT 28 PAY BAŞINA KAZANÇ / KAYIP	69
NOT 29 KUR DEĞİŞİMİNİN ETKİLERİ	69
NOT 30 TÜREV ARAÇLAR	70
NOT 31 FİNANSAL ARAÇLAR	70-73
NOT 32 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	73-84
NOT 33 FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR)	85-89
NOT 34 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	89
NOT 35 NAKİT AKIŞ TABLOSUNA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	90

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHLİ KONSOLİDE BİLANÇO

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

		Cari Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 31 Aralık 2017	Önceki Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 31 Aralık 2016
	Dipnot Referansları		
VARLIKLAR			
Dönen varlıklar		3.096.832.046	1.459.825.834
Nakit ve nakit benzerleri	35	1.988.110.247	692.270.625
Ticari alacaklar	6	187.401.375	212.269.499
<i>İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar</i>		<i>187.401.375</i>	<i>212.269.499</i>
Diğer alacaklar	7	109.210.842	118.760.830
<i>İlişkili taraflardan diğer alacaklar</i>	5	<i>1.733.767</i>	<i>1.097.807</i>
<i>İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar</i>		<i>107.477.075</i>	<i>117.663.023</i>
Türev araçlar	30	31.979.841	1.127.368
Stoklar	8	30.803.253	24.361.722
Peşin ödenmiş giderler	9	725.431.742	399.994.707
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	27	9.418.493	3.586.742
Diğer dönen varlıklar	19	14.476.253	7.454.341
Duran varlıklar		4.991.239.471	4.158.192.161
Diğer alacaklar	7	19.154.041	21.031.698
<i>İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar</i>	7	<i>19.154.041</i>	<i>21.031.698</i>
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	3	29.144.259	23.969.467
Maddi duran varlıklar	10	4.662.521.058	3.848.615.403
Maddi olmayan duran varlıklar	11	24.488.486	20.357.729
Peşin ödenmiş giderler	9	255.931.627	237.363.891
Ertelenmiş vergi varlığı	27	-	6.853.973
TOPLAM VARLIKLAR		8.088.071.517	5.618.017.995

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHLİ KONSOLİDE BİLANÇO

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Cari Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 31 Aralık 2017	Önceki Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 31 Aralık 2016
KAYNAKLAR			
Kısa vadeli yükümlülükler		1.863.750.979	1.038.827.055
Kısa vadeli borçlanmalar	31	541.267.652	-
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	31	355.987.254	338.293.216
Ticari borçlar	6	393.710.155	317.877.743
<i>İlişkili taraflara ticari borçlar</i>	5	764.389	1.455.390
<i>İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar</i>		392.945.766	316.422.353
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	17	47.977.139	24.600.271
Diğer borçlar	7	44.161.520	32.220.476
<i>İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar</i>	7	44.161.520	32.220.476
Ertelenmiş gelirler	9	415.447.882	302.378.913
Kısa vadeli karşılıklar		63.993.481	23.243.506
<i>Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar</i>	17	48.679.796	12.166.104
<i>Diğer kısa vadeli karşılıklar</i>	15	15.313.685	11.077.402
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	19	1.205.896	212.930
Uzun vadeli yükümlülükler		3.739.682.332	3.009.869.595
Uzun vadeli borçlanmalar	31	2.711.225.518	2.338.272.374
Ertelenmiş gelirler	9	7.379.754	6.660.918
Uzun vadeli karşılıklar		626.518.465	431.155.469
<i>Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar</i>	17	13.638.842	8.875.253
<i>Diğer uzun vadeli karşılıklar</i>	15	612.879.623	422.280.216
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	27	394.558.595	233.780.834
ÖZKAYNAKLAR		2.484.638.206	1.569.321.345
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		2.505.869.714	1.575.439.911
Ödenmiş sermaye	20	102.272.000	102.272.000
Paylara ilişkin primler		455.687.025	455.687.025
Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi		29.504.957	29.504.957
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş			
diğer kapsamlı gelirler veya giderler			
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	26	(3.305.232)	(3.305.232)
Yabancı para çevrim farkları	26	1.079.050.983	672.835.123
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş			
diğer kapsamlı gelirler veya giderler			
Yabancı para çevrim farkları		(43.927.223)	(34.459.129)
Riskten korunma kazançları	26	23.761.279	291.850
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler		5.016.306	5.016.306
Geçmiş yıllar karları		355.561.802	481.327.846
Net dönem karı / (zararı)		502.247.817	(133.730.835)
Kontrol gücü olmayan paylar		(21.231.508)	(6.118.566)
TOPLAM KAYNAKLAR		8.088.071.517	5.618.017.995

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

		Cari Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 1 Ocak- 31 Aralık 2017	Önceki Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 1 Ocak- 31 Aralık 2016
Kar veya zarar kısmı	Dipnot Referansları		
Hasılat	21	5.348.573.409	3.707.471.135
Satışların maliyeti (-)	21	(4.573.774.309)	(3.511.301.803)
Brüt kar		774.799.100	196.169.332
Genel yönetim giderleri (-)	22	(182.705.706)	(150.565.126)
Pazarlama giderleri (-)	22	(186.893.200)	(182.641.780)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	23	58.750.773	56.376.669
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	23	(2.208.765)	(25.293.898)
Esas faaliyet karı / (zararı)		461.742.202	(105.954.803)
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	24	236.718.747	25.860.568
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	24	(68.718.782)	-
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından paylar	3	4.111.990	2.580.188
Finansman gideri öncesi faaliyet karı / (zararı)		633.854.157	(77.514.047)
Finansman gelirleri	25	87.427.780	34.584.113
Finansman giderleri (-)	25	(118.014.156)	(100.739.642)
Vergi öncesi karı / (zararı)		603.267.781	(143.669.576)
Vergi (gideri) / geliri		(102.204.683)	7.486.578
Dönem vergi gideri	27	-	-
Ertelenmiş vergi (gideri) / geliri	27	(102.204.683)	7.486.578
Dönem karı / (zararı)		501.063.098	(136.182.998)
Dönem karının / (zararının) dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		(1.184.719)	(2.452.163)
Ana ortaklık payları		502.247.817	(133.730.835)
		501.063.098	(136.182.998)
Pay başına kazanç / (kayıp) (TL)	28	4,91	(1,31)
Diğer kapsamlı gelir kısmı			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar			
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	26	-	(165.923)
Ertelenmiş vergi geliri	26	-	33.185
Yabancı para çevrim farkları		404.978.148	252.197.430
Kar veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar			
Yabancı para çevrim farkları		(9.468.094)	(21.722.582)
Nakit akış riskinden korunma kazançları	26	29.336.786	28.038.256
Ertelenmiş vergi gideri	26	(5.867.357)	(5.607.652)
Diğer kapsamlı gelir		418.979.483	252.772.714
Toplam kapsamlı gelir		920.042.581	116.589.716
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		(2.422.431)	(3.412.926)
Ana ortaklık payları		922.465.012	120.002.642
		920.042.581	116.589.716

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

				Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler		Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler		Birikmiş karlar					
	Ödenmiş sermaye	Paylara ilişkin primler	Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/ (kayıpları)	Yabancı para çevrim farkları	Yabancı para çevrim farkları	Riskten korunma kazançları/ (kayıpları)	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı/(zararı)	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar
1 Ocak 2016 itibarıyla bakiyeler	102.272.000	455.687.025	29.504.957	(3.172.494)	419.676.930	(12.736.547)	(22.138.754)	490.332	372.728.116	113.125.704	1.455.437.269	(2.705.640)	1.452.731.629
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	4.525.974	108.599.730	(113.125.704)	-	-	-
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	(132.738)	253.158.193	(21.722.582)	22.430.604	-	-	(133.730.835)	120.002.642	(3.412.926)	116.589.716
31 Aralık 2016 itibarıyla bakiyeler	102.272.000	455.687.025	29.504.957	(3.305.232)	672.835.123	(34.459.129)	291.850	5.016.306	481.327.846	(133.730.835)	1.575.439.911	(6.118.566)	1.569.321.345

1 Ocak 2017 itibarıyla bakiyeler	102.272.000	455.687.025	29.504.957	(3.305.232)	672.835.123	(34.459.129)	291.850	5.016.306	481.327.846	(133.730.835)	1.575.439.911	(6.118.566)	1.569.321.345
Kontrol gücü olmayan pay sahipleriyle yapılan işlemler (*)	-	-	-	-	-	-	-	-	7.964.791	-	7.964.791	(12.690.511)	(4.725.720)
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	(133.730.835)	133.730.835	-	-	-
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	406.215.860	(9.468.094)	23.469.429	-	-	502.247.817	922.465.012	(2.422.431)	920.042.581
31 Aralık 2017 itibarıyla bakiyeler	102.272.000	455.687.025	29.504.957	(3.305.232)	1.079.050.983	(43.927.223)	23.761.279	5.016.306	355.561.802	502.247.817	2.505.869.714	(21.231.508)	2.484.638.206

(*) Şirket ile bağlı ortaklık İzair'in pay sahiplerinden Air Berlin plc ("Air Berlin") arasında Air Berlin'in elinde bulunan ve İzair sermayesinin %29,51'ine tekabül eden toplam 1.755.683.263 adet (A), (B) ve (C) Grubu payın 1,2 milyon Avro alım bedeli karşılığında Şirket tarafından devralınması konusunda anlaşma sağlanmıştır. T.C. Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ve rekabet otoriteleri nezdindeki izin süreçlerinin tamamlanması üzerine 15 Haziran 2017 tarihi itibarıyla pay devri gerçekleşmiştir. İşlem neticesinde Şirket ile Air Berlin arasında İzair'deki ortaklığa ve detayları Şirket'in 26 Nisan 2013 tarihli pay izahnamesinde yer alan "Air Berlin Türkiye Projesi"ne yönelik anlaşmaları nihai olarak sona ermiş ve Şirket'in İzair'deki pay sahipliği oranı %98,63'e yükselmiştir.

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 DÖNEMİNE AİT NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

		Cari Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 1 Ocak- 31 Aralık 2017	Önceki Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 1 Ocak- 31 Aralık 2016
	Dipnot Referansları		
A. İŞLETME FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI			
Dönem karı / (zararı)		501.063.098	(136.182.998)
Dönem karı / (zararı) mutabakatı ile ilgili düzeltmeler			
Amortisman ve itfa gideri ile ilgili düzeltmeler	10-11	330.074.892	226.520.338
Değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler		(2.318.015)	2.885.777
Alacaklarda değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	6-7	(2.318.015)	2.885.777
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler		206.172.518	144.238.591
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin düzeltmeler	17	47.080.965	5.152.103
Dava karşılıkları ile ilgili düzeltmeler	15	3.562.279	4.188.334
Teslim bakım karşılığı ile ilgili düzeltmeler	15	155.529.274	134.898.154
Faiz ve komisyon gelirleri ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	25	71.185.023	22.381.221
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların dağıtılmamış karları ile ilgili düzeltmeler	3	(4.111.990)	(2.580.188)
Vergi gideri ile ilgili düzeltmeler	27	102.204.683	(7.486.578)
Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler	24	(217.166.679)	(148.913.502)
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler			
Ticari alacaklardaki artış ile ilgili düzeltmeler		27.485.936	78.337.437
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklar, peşin ödenmiş giderler ve diğer varlıklardaki azalış ilgili düzeltmeler		(144.563.830)	(13.568.501)
Stoklardaki artış ile ilgili düzeltmeler		(6.441.531)	(10.997.014)
Ticari borçlardaki artış ile ilgili düzeltmeler		75.832.412	71.978.650
Ertelenmiş gelirler, diğer borçlar ve diğer yükümlülüklerdeki artış ile ilgili düzeltmeler		149.849.262	26.076.971
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		1.089.265.779	252.690.204
Ödenen personel, üst yönetim prim tutarı ve kıdem tazminatı	17	(6.305.067)	(21.463.259)
Ödenen vergiler	27	(9.418.493)	(3.586.742)
Diğer karşılıklara ilişkin ödemeler	15	(153.324)	(215.713)
		1.073.388.895	227.424.490
B. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI			
Bağlı ortaklıklarda ilave pay alımlarına ilişkin nakit çıkışları		(4.725.720)	-
İş ortaklığı pay alımı için yapılan ödemeler		-	(4.409.850)
Uçak satışından kaynaklanan nakit girişleri		988.176.978	-
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		2.397.771	3.906.316
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları		(170.366.970)	(197.112.987)
Verilen nakit avans ve borçlar		(198.933.060)	(38.183.325)
		616.548.999	(235.799.846)
C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI			
Borçlanmadan kaynaklanan net nakit girişleri		541.267.652	697.352
Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(747.949.714)	(251.678.772)
Ödenen faiz ve komisyon		(111.118.289)	(47.667.703)
Alınan faiz		40.360.674	28.998.638
		(277.439.677)	(269.650.485)
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ ETKİSİNDEN ÖNCE			
NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ/(AZALIŞ) (A+B+C)		1.412.498.217	(278.025.841)
D. YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ			
NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ/ (AZALIŞ) (A+B+C+D)		1.295.839.622	(262.703.468)
E. DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ			
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (A+B+C+D+E)	35	692.270.625	954.974.093
	35	1.988.110.247	692.270.625

(*) 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren dönemde 1.183.243.632 TL'lik maddi ve maddi olmayan duran varlık alımının 972.428.030 TL'lik kısmı finansal kiralama yöntemi ile yapılmıştır (31 Aralık 2016: 1.443.698.292 TL'lik maddi ve maddi olmayan duran varlık alımının 1.206.134.276 TL'lik kısmı finansal kiralama yöntemi ile yapılmıştır).

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş. ("Şirket" veya "Pegasus") ve bağlı ortaklıkları (hep birlikte "Grup") düşük maliyet modelini benimsemiş bir havayoludur. Grup, düşük maliyet modeli altında faaliyetlerini sürdürmekte, kolay ulaşılabilir, güvenilir ve yalın hizmetler sunmayı amaçlayan düşük maliyetli havayolu şirketleri uygulamalarını kullanmaktadır. Grup yönetimi, ana uçuş merkezi olan İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı'ndan kısa ve orta mesafede yüksek frekanslı uçuşlar ile, iç ve dış hat transit uçuş ağında yer alan iki nokta arası uçuşlar üzerinde odaklanmaktadır. Grup aynı zamanda Ankara, Adana, Antalya ve İzmir havalimanları uçuş merkezi bağlantılı tarifeli seferler gerçekleştirmektedir. Grup, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 4'ü kendisine ait, 29'u finansal kiralama yoluyla, 43'ü ise faaliyet kiralaması yoluyla toplam 76 uçağıyla faaliyetlerini sürdürmektedir (31 Aralık 2016: 82).

Grup yolcu taşıma hizmetine ilave olarak sunmuş olduğu uçak içi ürün satışı, fazla bagaj ücreti, hizmet ücreti, iptal ücreti, havaalanı check-in ücreti ve koltuk seçimi ücreti gibi yan hizmetlerden de gelir elde etmektedir.

Grup ayrıca kargo hizmeti ve farklı alanlarda eğitim hizmetleri vermektedir. Eğitim hizmetlerinin içeriğinde, kabin ekibi eğitimi, uçak tipi eğitimi, tehlikeli madde eğitimi ve uçuş ekibine yönelik yönetim eğitimleri bulunmaktadır.

31 Aralık 2017 ve 2016 itibarıyla, Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıda belirtilmektedir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Esas Holding A.Ş. ("Esas Holding")	%62,92	%62,92
Halka açık kısım	%34,51	%34,51
Sabancı Ailesi Üyeleri	%2,57	%2,57
Toplam	%100,00	%100,00

18-19 Nisan 2013 tarihinde gerçekleşen talep toplama sonrasında, Şirket payları 26 Nisan 2013 tarihinden itibaren Borsa İstanbul'da işlem görmeye başlamıştır.

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un tam zamanlı çalışan sayısı 5.337 kişidir (31 Aralık 2016: 5.257). Yönetim merkezi Aeropark Yenışehir Mah. Osmanlı Bulvarı No: 11/A Kurtköy-Pendik İstanbul'dur.

Grup'un Bağlı Ortaklıkları

IHY İzmir Havayolları A.Ş.

IHY İzmir Havayolları A.Ş. ("İzair") faaliyetlerine İzmir Adnan Menderes Havalimanı'ndan iç ve dış hat uçuşlar gerçekleştirmek üzere 2006 yılında başlamıştır. İzair, Şirket'e kapasite tedarik edici olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Şirket, 28 Eylül 2010'da İzair'in %72,57 hissesini 18.668.069 TL karşılığında hakim ortağı konumundaki Esas Holding A.Ş.'den ("Esas Holding") satın almıştır. Şirket, İzair'deki hissesini sermaye artırımı yolu ile Haziran 2011'de %96,79'a ve Mart 2012'de de %97,82'ye arttırmıştır. Eylül 2012'de, Şirket İzair'de sahibi bulunduğu hisselerin %46,82'lik kısmını Air Berlin Finance GmbH'ye ("AirBerlin") "AirBerlin Türkiye" anlaşmasının bir parçası olarak satmıştır. Bu kapsamda İzair, özkaynak yöntemi kullanılarak muhasebeleştirilmeye başlanmıştır. İzair ortakları tarafından 27 Mart 2013 tarihinde kabul edilen ve AirBerlin'in rüçhan haklarını kullanmamaya karar verdiği sermaye artırımı sürecinin esas sözleşme onayıyla tamamlanmasının ardından, İzair'in diğer ortaklarının tümünün rüçhan haklarını kullanmaması ve söz konusu sermaye artışının tamamının Pegasus tarafından yapılması sonucunda, Pegasus'un İzair'deki payı %69,12'ye yükselmiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

Grup'un Bağlı Ortaklıkları (devamı)

IHY İzmir Havayolları A.Ş.(devamı)

27 Mart 2013 tarihli sermaye artırımı ve İzair ana sözleşme değişiklikleri çerçevesinde Şirket tarafından AirBerlin'e ayrıca bir alım hakkı tanınmıştır. Söz konusu alım hakkı AirBerlin'e İzair'in Tarifeli İşletme Ruhsat tarihi olan 14 Kasım 2013 tarihinden itibaren bir yıl içerisinde İzair'deki pay oranını 27 Mart 2013 tarihli sermaye artırımı öncesindeki seviyeye çıkaracak adette payı Şirket'ten satın alma hakkı vermiştir. Bununla birlikte Şirket ile AirBerlin arasındaki anlaşma gereği AirBerlin'in alım hakkını kullanma kararını bildirim tarihi olan 14 Ağustos 2014 tarihi itibarıyla, AirBerlin tarafından alım hakkı kullanımına ilişkin bildirimde bulunulmamıştır.

15 Haziran 2017 tarihi itibarıyla, Şirket ile bağlı ortaklık İzair'in pay sahiplerinden Air Berlin plc ("Air Berlin") arasında Air Berlin'in elinde bulunan ve İzair sermayesinin %29,51'ine tekabül eden toplam 1.755.683.263 adet (A), (B) ve (C) Grubu payın 1,2 milyon Avro alım bedeli karşılığında Şirket tarafından devralınması konusunda anlaşma sağlanmıştır ve pay devri gerçekleşmiştir. İşlem neticesinde Şirket ile Air Berlin arasında İzair'deki ortaklığa ve detayları Şirket'in 26 Nisan 2013 tarihli pay izahnamesinde yer alan "Air Berlin Türkiye Projesi"ne yönelik anlaşmaları nihai olarak sona ermiş ve Şirket'in İzair'deki pay sahipliği oranı %98,63'e yükselmiştir.

Grup, bu kapsamda İzair'i bağlı ortaklık olarak sınıflandırarak 1 Nisan 2013 itibarıyla tam konsolidasyon kapsamına almıştır.

Air Manas

Air Manas, 27 Ekim 2006 yılında Kırgızistan'da limited şirket olarak kurulmuş bir şirkettir. Grup 2012 yılı Ağustos ayında Air Manas'ın %49'una ortak olmuştur ve Air Manas'ın kontrolünü devralmıştır. Air Manas'ın kalan hisseleri Kırgızistan vatandaşlarına aittir. Şirket, Air Manas Ana Sözleşmesi'nden doğan hakları uyarınca %49 pay oranı ile Air Manas operasyonlarını yönetme hakkına sahiptir ve bu nedenle Air Manas, 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla bağlı ortaklık olarak tam konsolidasyon kapsamında değerlendirilmektedir. Grup, Kırgızistan'da Air Manas altında iç hat ve dış hat seferleri düzenlemektedir.

Pegasus Havacılık Teknolojileri ve Ticaret A.Ş.

Grup, 13 Mayıs 2016 tarihinde İstanbul'da uçuş simülatörü teknik destek ve bakım faaliyetleri için Pegasus Havacılık Teknolojileri ve Ticaret A.Ş.'yi ("PHT") kurmuştur. Grup %100 oranı ile sahip olduğu PHT'yi bağlı ortaklık olarak tam konsolidasyon kapsamında değerlendirmektedir.

Grup'un Ortak Yönetime Tabi Ortaklıkları ve İştirakleri

Pegasus Uçuş Eğitim Merkezi A.Ş.

Grup, Ekim 2010'da, uçuş simülatörü üretimi ve pazarlaması yapan, Hollanda'da kurulmuş SIM Industries B.V. ile müşterek yönetime tabi ortaklık olarak Pegasus Uçuş Eğitim Merkezi A.Ş.'yi ("PUEM") kurmuştur. PUEM, bir adet Boeing 737-800 "next generation" uçuş simülatörüne sahiptir ve faaliyetlerine Ocak 2011'de İstanbul'da başlamıştır. Grup %49,40 pay oranı ile sahip olduğu PUEM'i iş ortaklığı olarak özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar altında göstermektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

Grup'un Ortak Yönetime Tabi Ortaklıkları ve İştirakleri (devamı)

Hitit Bilgisayar Hizmetleri A.Ş.

Hitit Bilgisayar Hizmetleri A.Ş. ("Hitit Bilgisayar") 1994 yılında kurulmuş olup, 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla ilişkili şirketi olan Hitit Yazılım A.Ş. ile birleşmiştir. Şirket'in faaliyet konusu, havayolu ve seyahat şirketleri ile havalimanları için yazılım çözümleri geliştirmek, bunların hizmet olarak sunulması ile ilgili faaliyetleri, işletim servisini ve satışını yapmaktır. Grup, Hitit Bilgisayar'ın %40 hissesini Mart 2015'te satın almış ve iş ortaklığı olarak özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar altında göstermeye başlamıştır.

Grup, alım işlemleri sırasında Hitit Bilgisayar sermayesinin %10'unu temsil eden, ilave (B) Grubu nama yazılı paya ilişkin 1.500.000 ABD Doları mukabilinde elde etmiş olduğu alım hakkını, 30 Mayıs 2016 tarihinde 4.409.850 TL karşılığı tutarı ödeyerek kullanmıştır. Grup %50 pay oranı ile sahip olduğu Hitit Bilgisayar Hizmetleri A.Ş.'yi iş ortaklığı olarak özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar altında göstermektedir.

Finansal Tabloların Onaylanması

31 Aralık 2017 tarihli konsolide finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış ve 5 Mart 2018 tarihinde yayınlanması için yetki verilmiştir. Genel Kurul'un finansal tabloları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

TMS'ye Uygunluk Beyanı

Şirket ve Türkiye'de yerleşik bağlı ortaklıkları, yasal defterlerini ve kanuni finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu ("TTK") ve vergi mevzuatınca belirlenen muhasebe ilkelerine uygun olarak tutmakta ve hazırlamaktadır.

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren bağlı ortaklıklar muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını faaliyette bulundukları ülkelerin para birimleri cinsinden ve o ülkelerin mevzuatına uygun olarak hazırlamaktadırlar.

İlişikteki finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II, 14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları ("TMS") esas alınmıştır.

Ayrıca finansal tablolar ve dipnotlar SPK tarafından 7 Haziran 2013 tarihli duyuru ile açıklanan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

Konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile değerlendirilen finansal enstrümanlar dışında, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Muhasebe Standartları'na uygun sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

Kullanılan Para Birimi

Şirket'in gelir ve operasyonel maliyetleri incelendiğinde herhangi bir para biriminin açık bir biçimde öne çıkmamasına rağmen, ana operasyonu olan tarifeli uçuş gelirlerinin önemli bir kısmının Avrupa uçuşlarından oluşması, Şirket finansal borçlarında Avro'nun önemli ağırlığı olması ve Şirket yönetiminin, yönetsel karar almasını sağlayan yönetim raporlaması ve bütçesinin Avro para biriminden hazırlanması nedenleri ile Şirket'in fonksiyonel para birimi Avro olarak belirlenmiştir. Şirket ve bağlı ortaklıklarının, Air Manas dışında fonksiyonel para birimi Avro'dur. Air Manas'ın fonksiyonel para birimi ABD Doları'dır.

Grup'un sunum para birimi TL'dir. TMS 21 ("Kur Değişimlerinin Etkileri") kapsamında finansal tablolar fonksiyonel para birimi Avro'dan ve ABD Doları'ndan TL'ye aşağıda belirtilen şekilde çevrilmiştir:

- Aktif ve pasif kalemler, bilanço tarihi itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) alış kurlarıyla çevrilmiştir; 31 Aralık 2017: 1 Avro (€) = 4,5155 TL, 1 ABD Doları (\$) = 3,7719 TL (31 Aralık 2016: 1 Avro (€) = 3,7099 TL, 1 ABD Doları (\$) = 3,5192 TL).
- Gelir ve gider kalemleri ilgili işlem tarihindeki kayıtlı kurlar kullanılarak Avro'dan TL'ye ve TCMB alış kuru ortalamaları kullanılarak ABD Doları'ndan TL'ye çevrilmiştir.

Yukarıda bahsedilen çevrimlerden kaynaklanan çevrim farkı karları veya zararları özsermayenin altında yabancı para çevrim farkları hesabında gösterilmiştir. Şirket'in sermaye hesabı, nominal sermaye tutarı üzerinden gösterilmiş, diğer tüm özsermaye kalemleri tarihi TL değerlerinden tutulup, oluşan tüm farklar yabancı para çevrim farkları hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Tarihli Finansal Tablolarının Düzeltilmesi

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem konsolide finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır ve önemli farklılıklar açıklanır. Grup, cari dönem konsolide finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlaması açısından önceki dönem finansal tablolarında herhangi bir sınıflama yapmamıştır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

Konsolidasyona İlişkin Esaslar

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla, Şirket'in bağlı ortaklıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

<u>Şirket ünvanı</u>	<u>Ana faaliyet konusu</u>	<u>Grup'un sermayedeki pay oranı</u>		<u>Şirketin ve faaliyetin yeri</u>
		<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>	
IHY İzmir Havayolları A.Ş. ("İzair")	Havayolu Taşımacılığı	%99	%69	Türkiye
Air Company "Air Manas" LTD ("Air Manas") (*)	Havayolu Taşımacılığı	%49	%49	Kırgızistan
Pegasus Havacılık Teknolojileri ve Ticaret A.Ş.	Simülatör Teknik Destek ve Bakım	%100	%100	Türkiye

(*) Şirket, Air Manas Ana Sözleşmesinden doğan hakları uyarınca %49 pay oranı ile Air Manas operasyonlarını yönetme hakkına sahiptir ve bu nedenle Air Manas, 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla bağlı ortaklık olarak tam konsolidasyon kapsamında değerlendirilmektedir.

Konsolide finansal tablolar, Şirket ve Şirket'in bağlı ortaklıkları tarafından kontrol edilen işletmelerin finansal tablolarını kapsar. Kontrol, Şirket'in aşağıdaki şartları sağlaması ile sağlanır:

- yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde gücünün olması;
- yatırım yapılan şirket/varlıktan elde edeceği değişken getirilere açık olması ya da bu getirilere hakkı olması; ve
- getiriler üzerinde etkisi olabilecek şekilde gücünü kullanabilmesi.

Yukarıda listelenen kriterlerin en az birinde herhangi bir değişiklik oluşmasına neden olabilecek bir durumun ya da olayın ortaya çıkması halinde Şirket yatırımının üzerinde kontrol gücünün olup olmadığını yeniden değerlendirir.

Şirket'in yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde çoğunluk oy hakkına sahip olmadığı durumlarda, ilgili yatırımın faaliyetlerini tek başına yönlendirebilecek/yönetebilecek şekilde yeterli oy hakkının olması halinde, yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde kontrol gücü vardır. Şirket, aşağıdaki unsurlar da dahil olmak üzere, ilgili yatırımdaki oy çoğunluğunun kontrol gücü sağlamak için yeterli olup olmadığının değerlendirmesinde konuyla ilgili tüm olayları ve şartları göz önünde bulundurur:

- Şirket'in sahip olduğu oy hakkı ile diğer hissedarların sahip olduğu oy hakkının karşılaştırılması;
- Şirket ve diğer hissedarların sahip olduğu potansiyel oy hakları;
- Sözleşmeye bağlı diğer anlaşmalardan doğan haklar; ve
- Şirket'in karar verilmesi gereken durumlarda ilgili faaliyetleri yönetmede (geçmiş dönemlerdeki genel kurul toplantılarında yapılan oylamalar da dahil olmak üzere) mevcut gücünün olup olmadığını gösterebilecek diğer olay ve şartlar.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

Konsolidasyona İlişkin Esaslar (devamı)

Bir bağlı ortaklığın konsolidasyon kapsamına alınması Şirket'in bağlı ortaklık üzerinde kontrole sahip olmasıyla başlar ve kontrolünü kaybetmesiyle sona erer. Yıl içinde satın alınan veya elden çıkarılan bağlı ortaklıkların gelir ve giderleri, satın alım tarihinden elden çıkarma tarihine kadar konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna dahil edilir.

Kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelirin her bir kalemi ana ortaklık hissedarlarına ve kontrol gücü olmayan paylara aittir. Kontrol gücü olmayan paylar ters bakiye ile sonuçlansa dahi, bağlı ortaklıkların toplam kapsamlı geliri ana ortaklık hissedarlarına ve kontrol gücü olmayan paylara aktarılır.

Gerekli olması halinde, Grup'un izlediği muhasebe politikalarıyla aynı olması amacıyla bağlı ortaklıkların finansal tablolarında muhasebe politikalarıyla ilgili düzeltmeler yapılmıştır.

Tüm grup içi varlıklar ve yükümlülükler, özkaynaklar, gelir ve giderler ve Grup şirketleri arasındaki işlemlere ilişkin nakit akışları konsolidasyonda elimine edilir.

Grup'un Mevcut Bağlı Ortaklığının Sermaye Payındaki Değişiklikler

Grup'un bağlı ortaklıklarındaki sermaye payında kontrol kaybına neden olmayan değişiklikler özkaynak işlemleri olarak muhasebeleştirilir. Grup'un payı ile kontrol gücü olmayan payların defter değerleri, bağlı ortaklık paylarındaki değişiklikleri yansıtmak amacıyla düzeltilir. Kontrol gücü olmayan payların düzeltildiği tutar ile alınan veya ödenen bedelin gerçeğe uygun değeri arasındaki fark, doğrudan özkaynaklarda Grup'un payı olarak muhasebeleştirilir.

Grup'un bir bağlı ortaklığındaki kontrolü kaybetmesi durumunda, satış sonrasındaki kar/zarar, i) alınan satış bedeli ile kalan payın gerçeğe uygun değerlerinin toplamı ile ii) bağlı ortaklığın varlık (şerefiye dahil) ve yükümlülüklerinin ve kontrol gücü olmayan payların önceki defter değerleri arasındaki fark olarak hesaplanır. Diğer kapsamlı gelir içinde bağlı ortaklık ile ilgili önceden muhasebeleştirilen ve özkaynakta toplanan tutarlar, Şirket'in ilgili varlıkları satmış olduğu varsayımı üzerine kullanılacak muhasebe yöntemine göre kayda alınır. Bağlı ortaklığın satışı sonrası kalan yatırımın kontrolünün kaybedildiği tarihteki gerçeğe uygun değeri, TMS 39 *Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçüm* standardı kapsamında belirlenen başlangıç muhasebeleştirmesinde gerçeğe uygun değer olarak ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir iştirak ya da müşterek olarak kontrol edilen bir işletmedeki yatırımın başlangıç muhasebeleştirmesindeki maliyet bedeli olarak kabul edilir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

İştirakler ve İş Ortaklıklarındaki Paylar

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla iştirak ve iş ortaklıkları ile ortaklık oranları gösterilmiştir:

<u>Şirket ünvanı</u>	<u>Ana faaliyet konusu</u>	<u>Grup'un sermayedeki pay oranı</u>		<u>Şirketin ve faaliyetin yeri</u>
		<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>	
Pegasus Uçuş Eğitim Merkezi A.Ş. ("PUEM")	Simülatörle Eğitim	%49	%49	Türkiye
Hitit Bilgisayar Hizmetleri A.Ş. ("Hitit Bilgisayar") (*)	Bilişim Sistemleri Çözümleri	%50	%50	Türkiye

(*) Grup, alım işlemleri sırasında Hitit Bilgisayar sermayesinin %10'unu temsil eden, ilave (B) Grubu nama yazılı paya ilişkin 1.500.000 ABD Doları mukabilinde elde etmiş olduğu alım hakkını, 30 Mayıs 2016 tarihinde 4.409.850 TL karşılığı tutarı ödeyerek kullanmış ve bunun neticesinde pay sahipliği oranı %50'ye yükselmiştir.

İştirak Grup'un önemli derecede etkide bulunduğu işletmedir. Önemli derecede etkinlik, bir işletmenin finansal ve operasyonel politikalarına ilişkin kararlarına münferiden veya müştereken kontrol yetkisi olmaksızın katılma gücünün olmasıdır.

İş ortaklığı, bir düzenlemede müşterek kontrolü olan tarafların, ortak düzenlemedeki net varlıklara ilişkin haklarının olduğu ortak bir girişimdir. Müşterek kontrol, bir ekonomik faaliyet üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrolün, ilgili faaliyetlere ilişkin kararların, kontrolü paylaşan tarafların oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği durumlarda var olduğu kabul edilir.

Ekteki finansal tablolarda iştiraklerin veya iş ortaklıklarının faaliyet sonuçları ile varlık ve yükümlülükleri, TFRS 5 standardı uyarınca satılmak üzere elde tutulan varlık olarak muhasebeleştirilenler dışında, özkaynak yöntemi kullanılarak muhasebeleştirilmiştir. Özkaynak yöntemine göre konsolide bilançoda iştirakler veya iş ortaklıkları, maliyet bedelinin iştirakin veya iş ortaklığının net varlıklarındaki alım sonrası dönemde oluşan değişimdeki Grup'un payı kadar düzeltilmesi sonucu bulunan tutardan, iştirakte veya iş ortaklığında oluşan herhangi bir değer düşüklüğünün düşülmesi neticesinde elde edilen tutar üzerinden gösterilir. İştirakin veya iş ortaklığının, Grup'un iştirakteki veya iş ortaklığındaki payını (özünde Grup'un iştirakteki veya iş ortaklığındaki net yatırımının bir parçasını oluşturan herhangi bir uzun vadeli yatırımı da içeren) aşan zararları kayıtlara alınmaz. İlave zarar ayrılması ancak Grup'un yasal veya zımni kabulden doğan yükümlülüğe maruz kalmış olması ya da iştirak veya iş ortaklığı adına ödemeler yapmış olması halinde söz konusudur.

Grup şirketlerinden biri ile Grup'un bir iştiraki arasında gerçekleşen işlemler neticesinde oluşan kar ve zararlar, Grup'un ilgili iştirakteki veya iş ortaklığındaki payı oranında elimine edilir.

2.2 Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde, hem de gelecek dönemlerde ileriye yönelik olarak uygulanır. Grup'un cari yıl içerisinde muhasebe tahminlerinde tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir. Grup, cari dönem içerisinde muhasebe tahminlerinde herhangi bir değişiklik yapmamıştır.

2.4 Yeni ve Revize Edilmiş Türkiye Muhasebe Standartları

(a) 2017 yılından itibaren geçerli olan değişiklikler ve yorumlar

TMS 12 (Değişiklikler)	<i>Gerçekleşmemiş Zararlar için Ertelenmiş Vergi Varlığı Muhasebeleştirilmesi</i> ¹
TMS 7 (Değişiklikler)	<i>Açıklama Hükümleri</i> ¹
2014-2016 Dönemine	
İlişkin Yıllık İyileştirmeler	<i>TFRS 12</i> ¹

¹ 1 Ocak 2017 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

(b) Henüz yürürlüğe girmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar

Grup henüz yürürlüğe girmemiş aşağıdaki standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen aşağıdaki değişiklik ve yorumları henüz uygulamamıştır:

TFRS 9	<i>Finansal Araçlar</i> ¹
TFRS 15	<i>Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat</i> ¹
TFRS 10 ve TMS 28 (Değişiklikler)	<i>Yatırımcı ile İştirak veya İş Ortaklığı Arasındaki Varlık Satışları veya Ayni Sermaye Katkıları</i>
TFRS 2 (Değişiklikler)	<i>Hisse Bazlı Ödeme İşlemlerinin Sınıflandırılması ve Ölçülmesi</i> ¹
TFRS Yorum 22	<i>Yabancı Para İşlemleri ve Avans Bedeli</i> ¹
TMS 40 (Değişiklikler)	<i>Yatırım Amaçlı Gayrimenkulün Transferi</i> ¹
2014-2016 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler	<i>TFRS 1¹, TMS 28¹</i>
TMS 28 (Değişiklikler)	<i>İştirak ve İş Ortaklıklarındaki Uzun Vadeli Paylar</i> ²

¹ 1 Ocak 2018 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

² 1 Ocak 2019 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

İlişkili Taraflar

İlişkili taraflar, finansal tablolarını hazırlayan işletmeyle (raporlayan işletme) ilişkili olan kişi veya işletmedir.

a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda raporlayan işletmeyle ilişkili sayılır: Söz konusu kişinin,

- (i) raporlayan işletme üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- (ii) raporlayan işletme üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- (iii) raporlayan işletmenin veya raporlayan işletmenin bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

(b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme raporlayan işletme ile ilişkili sayılır:

- (i) İşletme ve raporlayan işletmenin aynı grubun üyesi olması halinde (yani her bir ana ortaklık, bağlı ortaklık ve diğer bağlı ortaklık diğerleri ile ilişkilidir).
- (ii) İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde.
- (iii) Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde.
- (iv) İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
- (v) İşletmenin, raporlayan işletmenin ya da raporlayan işletmeyle ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda plânlarının olması halinde. Raporlayan işletmenin kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de raporlayan işletme ile ilişkilidir.
- (vi) İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
- (vii) (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

İlişkili tarafla yapılan işlem; raporlayan işletme ile ilişkili bir taraf arasında kaynakların, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin, bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Hasılat

Grup, iç ve dış hat uçuş operasyonları üzerinden gelir elde etmektedir. Gelirler, alınan veya alınacak olan bedelin gerçeğe uygun değeri ile ölçülür ve işin normal akışı içinde mal ve hizmet satışına ilişkin indirimler ve satış ile ilgili vergiler düşüldükten sonra kalan alacak tutarını ifade eder. Gelirler aşağıdaki gibi muhasebeleştirilmektedir:

- Tarifeli yolcu taşıma ve charter gelirleri taşıma hizmeti gerçekleştirildiği zaman gelir olarak kaydedilmektedir. Satılan ancak bilanço tarihi itibarıyla henüz kullanılmayan biletler, yolcu uçuş yükümlülüğü olarak kaydedilmektedir.
- Yan gelirler, kargo gelirleri ve eğitim gelirleri ilgili hizmet verildiğinde gelir olarak kaydedilir.
- Yolcu hizmet ücreti, satış hizmetini gerçekleştirmek amacıyla bilet fiyatı üzerine eklenen bir ücrettir. Yolcu hizmet ücreti, bilet satıldığı anda gelir olarak kaydedilmekte ve iadesi mümkün olmamaktadır.

Grup aynı zamanda faiz geliri elde etmektedir. Faiz gelirleri etkin faiz oranı üzerinden hesaplanarak tahakkuk esasına göre kaydedilmektedir.

Pegasus Kart ve Pegasus Plus Sadakat Programı

Pegasus Kart

Şirket, 2008 yılında, Pegasus Kart adı altında bir banka ile müşteri sadakat programı başlatmıştır. Pegasus Kart sahipleri Pegasus Kart ile yaptıkları bilet ve bilet dışı alımlardan “Uçuş Puanı” kazanmaktadırlar.

Uçuş puanları bilet alımı yolu ile kazanıldığında, Pegasus tarafından uçuş puanı verilmekte olup, kazanılan uçuş puanları satış işleminin ayrı bir parçası olarak tanımlanıp gerçeğe uygun değeri ile gösterilmektedir. Başlangıçta “Uçuş puanlarından kaynaklanan uçuş yükümlülükleri” olarak kaydedilen puanlar, kullanıldıkça gelir olarak kaydedilmektedir. 1 Uçuş Puanı = 1 TL değerinde olduğu için puanların nominal değeri gerçeğe uygun değerlerini yansıtmaktadır. Uçuş Puanları, bilet ücretini öderken minimum 5 TL olarak kullanılabilir.

Uçuş puanları bilet harici alımlardan kazanıldığında ise, ilgili puanların maliyeti banka tarafından Grup’a ödenmesi sureti ile fonlanmaktadır. Grup elde ettiği bu geliri ertelemekte ve “Uçuş puanlarından kaynaklanan uçuş yükümlülükleri” olarak kaydedip kullanıldıkça kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirmektedir. Uçuş puanları, iki yıl için geçerli olup ikinci takvim yılının son gününde geçerliliğini yitirmektedir. Kullanılmamış uçuş puanları istatistiki kullanım oranlarına göre gelir kaydedilmektedirler.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Pegasus Kart ve Pegasus Plus Sadakat Programı (devamı)

Pegasus Plus Sadakat Programı

1 Uçuş Puanı = 1 TL değerinde olduğu için puanların nominal değeri gerçeğe uygun değerlerini yansıtmaktadır. Uçuş Puanları, bilet ücretini öderken minimum 5 TL olarak kullanılabilir. Başlangıçta "Uçuş puanlarından kaynaklanan uçuş yükümlülükleri" olarak kaydedilen puanlar, kullanıldıkça gelir olarak kaydedilmektedir. Uçuş puanları, iki yıl için geçerli olup ikinci takvim yılının son gününde geçerliliğini yitirmektedir. Kullanılmamış uçuş puanları istatistiki kullanım oranlarına göre gelir kaydedilmektedirler.

Stoklar

Stoklar; sarflar, teknik malzeme, ikram satış stokları ve diğer stoklardan oluşmaktadır ve maliyetin ya da net gerçekleşebilir değerin düşük olanı ile değerlendirilmektedir.

Maddi Duran Varlıklar

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler.

Maddi duran varlıklar hurda değerleri düşüldükten sonra beklenen faydalı ömürlerine göre amortismanına tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, hurda değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Grup, edinilen uçakların maliyetini, gövde ve motorların sürekli değişecek parçalarına ve mevcut bakım durumunun hizmet potansiyeline göre dağıtmaktadır. Bu dağıtılan maliyetler, bir sonraki büyük bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan ömrünün düşük olanı üzerinden amortismanına tabi tutulmaktadır. Takip eden büyük gövde ve motor bakımları da gerçekleştiğinde aktifleştirilerek, bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan faydalı ömrünün kısa olanı üzerinden amortismanına tabi tutulmaktadır.

Önemli değere sahip tüm komponent ve tamir edilebilir yedek parçalar ayrı olarak muhasebeleştirilir ve tahmini faydalı ömürleri üzerinden amortismanına tabi tutulur.

Finansal kiralama ile alınan varlıklar, beklenen faydalı ömrü ile söz konusu kiralama süresinden kısa olanı ile sahip olunan maddi duran varlıklarla aynı şekilde amortismanına tabi tutulur.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve kar veya zarar tablosuna dahil edilir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Satın alınan maddi olmayan duran varlıklardan sınırlı ömre sahip olanlar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak itfa edilir. Beklenen faydalı ömür ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkilerini tespit etmek amacıyla her yıl gözden geçirilir ve tahminlerdeki değişiklikler ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir. Satın alınan maddi olmayan duran varlıklardan sınırsız ömre sahip olanlar maliyet değerlerinden birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler.

Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, tarihi maliyetleriyle gösterilir. Ticari markalar ve lisansların sınırlı faydalı ömürleri bulunmaktadır ve maliyet değerlerinden birikmiş amortismanlar düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yönetimi kullanılarak itfa edilir. İzair markasının beklenen faydalı ömrü 20 yıl, satın alınan bilgisayar yazılımlarının ise 5 yıldır.

Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda finansal tablolarda karşılık ayrılır.

Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır. Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir.

Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

Finansal Olmayan Varlıklarda Değer Düşüklüğü

İtfaya tabi olan varlıklar için defter değerinin geri kazanılmasının mümkün olmadığı durum ya da olayların ortaya çıkması halinde değer düşüklüğü testi uygulanır. Varlığın defter değerinin geri kazanılabilir tutarını aşması durumunda değer düşüklüğü karşılığı kaydedilir. Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değer büyük olanıdır. Değer düşüklüğünün değerlendirilmesi için varlıklar ayrı tanımlanabilir nakit akımlarının olduğu en düşük seviyede gruplanır (nakit üreten birimler). Değer düşüklüğüne tabi olan finansal olmayan varlıklar her raporlama tarihinde değer düşüklüğünün olası iptali için gözden geçirilir.

Grup, değer düşüklüğü testi yapılacak en alt seviye nakit yaratan birim olarak uçak filosunu bir bütün olarak belirlemiştir. Geri kazanılabilir tutarın belirlenmesinde satış maliyetleri düşülmüş ABD Doları bazında gerçeğe uygun değeri ile kullanım değerinden yüksek olanı kullanılmaktadır. Uçaklar için net satış fiyatı uluslararası fiyat referans kataloglarında yer alan ikinci el fiyatlara dayanmaktadır.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Borçlanma Maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile direkt ilişki kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir. Yatırımla ilgili kredinin henüz harcanmamış kısmının geçici süre ile finansal yatırımlarda değerlendirilmesiyle elde edilen finansal yatırım geliri aktifleştirmeye uygun borçlanma maliyetlerinden mahsup edilir. 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllarda kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar bulunmaması sebebiyle, 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllarda borçlanma maliyetleri aktifleştirilmemiştir. Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemlerde kar veya zarar tablosuna kaydedilmektedir.

Bakım ve Onarım Giderleri ve Faaliyet Kiralamasından Doğan Bakım Alacakları

Sahip olunan ya da finansal kiralama yolu ile edinilmiş uçakların büyük bakım ve bazı motor bakımlarına ilişkin olarak gerçekleşen maliyetlerinin muhasebeleştirilmesi maddi duran varlıklara ilişkin muhasebe politikalarında anlatılmıştır.

Grup, faaliyet kiralaması altındaki bazı uçakların büyük bakım masraflarına ilişkin olarak "Bakım rezervi" adı altında aylık ek kira ödemektedir. Bakım rezervi, söz konusu faaliyet kiralaması altındaki uçakların gerçekleşmiş uçuş saatleri ve sefer sayıları üzerinden hesaplanır. Bu rezerv ödemeleri, kira süresi boyunca, aylık bazda, bakım giderleri olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda kaydedilmektedir. Bununla birlikte, Grup kiralama firması adına büyük bakım masraflarına katlandığı durumlarda, bu masraflara ilişkin giderlerinin ödenmesini talep etmekte ve tahsil edilecek zamana kadar, mutabık kalınan bu tutarı faaliyet kiralaması bakım karşılıkları ön ödeme alacakları olarak kaydetmektedir. Bunlar dışında kalan tüm bakım ve onarım maliyetleri oluştukları anda gider olarak kaydedilmektedir.

Teslim Bakım Karşılıkları

Grup, faaliyet kiralaması yolu ile edinilmiş uçaklarına ilişkin olarak uçakların iadesinde ya sözleşmede belirtilen şartlara uymak ya da iade anındaki gövde, motor ve sınırlı ömre sahip parçaların gerçek durumları ile iade şartlarında olması gereken durumları arasındaki farkı kiralama firmasına tazmin etmek durumundadır. Sözleşmede yer alan bu yükümlülük için, kira süresi boyunca, yıl içerisinde gerçekleşen uçuş saati ve sefer sayısına göre gelecekteki tahmini maliyetin bugünkü değeri üzerinden hesaplanan bir bakım karşılığı ayrılmaktadır.

Grup, çeşitli operasyonel kiralama şirketleri ile satın alma hakkını transfer ettiği ve 8 yıllık kira süresi sonunda büyük bakım giderlerini karşılamak zorunda olduğu yeni uçaklarına ilişkin olarak operasyonel kiralama sözleşmeleri yapmıştır. Grup yönetimi, faaliyet kiralaması yolu ile edinilmiş uçaklar için uygulanan muhasebe politikasına paralel olarak, gelecekteki tahmini maliyetin bugünkü değeri üzerinden bir bakım karşılığı hesaplamakta ve kira süresi boyunca aylık olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda bakım gideri olarak muhasebeleştirmektedir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlamasına izin vermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarına da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir işletme bazında ayrı olarak hesaplanmıştır.

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari Vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, kar veya zarar tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Grup'un cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş Vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Grup'un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup'un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler (devamı)

Dönem Cari ve Ertelenmiş Vergisi

Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, kar veya zarar tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Devlet Teşvik ve Yardımları

Devlet teşviği, işletmenin teşviğin elde edilmesi için gerekli koşulları yerine getireceğine ve teşviğin elde edileceğine dair makul bir güvence olmadan finansal tablolara yansıtılmaz. Devlet teşvikleri, bu teşviklerle karşılanması amaçlanan maliyetlerin gider olarak muhasebeleştirildiği dönemler boyunca sistematik şekilde kâr veya zarara yansıtılır. Bir finansman aracı olan devlet teşvikleri, finanse ettikleri harcama kalemini netleştirmek amacıyla kâr veya zararda muhasebeleştirilmek yerine, kazanılmamış gelir olarak bilanço ile ilişkilendirilmeli ve ilgili varlıkların ekonomik ömrü boyunca sistematik şekilde kâr veya zarara yansıtılmalıdır. Önceden gerçekleşmiş gider veya zararları karşılamak ya da işletmeye gelecekte herhangi bir maliyet gerektirmeksizin acil finansman desteği sağlamak amacıyla verilen devlet teşvikleri, tahsil edilebilir hale geldiği dönemde kâr ya da zararda muhasebeleştirilir. Devlettten piyasa faiz oranından düşük bir oranla alınan kredinin faydası, devlet teşviği olarak kabul edilir. Düşük faiz oranının yarattığı fayda, kredinin başlangıçtaki defter değeri ile elde edilen kazanımlar arasındaki fark olarak ölçülür.

Yatırım Teşviği

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Yatırım Teşvik Programı 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile uygulanmaya başlanmıştır.

Yatırım Teşvik Programı'nın amacı, yatırım yapan şirketler tarafından teşvikli yatırımdan elde edilen kazanç için kurumlar vergisi indirimi sağlamaktır. Bu indirim miktarı toplamının belirlenmesinde Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirtilen "yatırıma katkı oranı" kullanılır. Firmaların teşviklerden faydalanabilmesi için teşvik belgesi almış olması şarttır.

Grup, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü'nden 28 adet uçak için teşvik belgeleri almıştır. Buna göre söz konusu 28 adet uçak yatırım bedeli üzerinden %15 "yatırıma katkı oranı" uygulanarak hesaplanacak "yatırıma katkı tutarı"na ulaşıncaya kadar teşvikli yatırımdan elde edilen kazanç indirimli kurumlar vergisi oranı ile vergilendirilecektir. İndirimli kurumlar vergisi oranı ilgili dönemde geçerli olan kurumlar vergisi oranının %50'sidir (ör: %20 yerine %10). Grup, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Kurumlar Vergisi matrahı oluşmaması sebebiyle yukarıda belirtilen katkı tutarını finansal tablolara yansıtmamıştır (Not 13).

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Çalışanlara Sağlanan Faydalar

Kıdem Tazminatları

Türkiye’de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Güncellenmiş olan TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı (TMS 19) uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir.

Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar, önemlilik arz ettikleri dönemlerde diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiştir.

Personel Prim Karşılığı

Grup, cari dönem performansını dikkate alan bir yöntemle dayanarak hesaplanan personel prim karşılığını yükümlülük ve gider olarak kaydetmektedir. Grup, sözleşmeye bağlı bir zorunluluk ya da zımni bir yükümlülük yaratan geçmiş bir uygulamanın olduğu durumlarda karşılık ayırmaktadır.

Üst Yönetim Prim Karşılığı

Grup, bütçe fiili gerçekleşme performansını dikkate alan bir yöntemle dayanarak hesaplanan üst yönetim primi planını yükümlülük ve gider olarak kaydetmektedir. Grup, sözleşmeye bağlı bir zorunluluk ya da zımni bir yükümlülük yaratan geçmiş bir uygulamanın olduğu durumlarda karşılık ayırmaktadır.

Kur Değişiminin Etkileri

Grup’un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur.

Grup’un iş yapısının doğal sonucu olarak, fonksiyonel para birim dışındaki para birimlerinde gerçekleştirmiş olduğu işlemler bulunmaktadır. Grup işletmeleri finansal tablolarını hazırlarken fonksiyonel para birimi dışındaki para cinsinden gerçekleşen işlemleri, işlem tarihindeki kurları esas almak suretiyle kaydetmektedir. Bilançoda yer alan döviz endeksli parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak çevrilmektedir. Kur farkları oluştukları dönemde gelir ya da gider olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilirler.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Kiralama - Kiracı Durumunda Grup

Mülkiyete ait risk ve kazanımların önemli bir kısmının kiracıya ait olduğu kiralama işlemleri, finansal kiralama olarak sınıflandırılırken diğer kiralamalar faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır.

Finansal kiralamayla elde edilen varlıklar, kiralama tarihindeki varlığın makul değeri, ya da asgari kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı kullanılarak aktifleştirilir. Kiralayana karşı olan yükümlülük, bilançoda finansal kiralama yükümlülüğü olarak gösterilir.

Finansal kiralama ödemeleri, finansman gideri ve finansal kiralama yükümlülüğündeki azalışı sağlayan ana para ödemesi olarak ayrılır ve böylelikle borcun geri kalan ana para bakiyesi üzerinden faiz hesaplanmasını sağlar. Finansal giderler, kar veya zarar tablosuna kaydedilir.

Faaliyet kiralamaları için yapılan ödemeler kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile kar veya zarar tablosuna kaydedilir. Kiralayandan kira işleminin gerçekleşebilmesi için alınan veya alınacak olan teşvikler de kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile kar veya zarar tablosuna kaydedilir.

Finansal Varlıklar

Finansal yatırımlar, gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan ve gerçeğe uygun değerinden kayıtlara alınan finansal varlıklar haricinde, gerçeğe uygun piyasa değerinden alım işlemiyle doğrudan ilişkilendirilebilen harcamalar düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden muhasebeleştirilir. Yatırımlar, yatırım araçlarının ilgili piyasa tarafından belirlenen süreye uygun olarak teslimatı koşulunu taşıyan bir kontrata bağlı olan işlem tarihinde kayıtlara alınır veya kayıtlardan çıkarılır.

Finansal varlıklar gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar, vadesine kadar elde tutulacak yatırımlar, satılmaya hazır finansal varlıklar ve kredi ve alacaklar olarak sınıflandırılır. Sınıflandırma, finansal varlığın elde edilme amacına ve özelliğine bağlı olarak, ilk kayda alma sırasında belirlenmektedir.

Etkin Faiz Yöntemi

Etkin faiz yöntemi, finansal varlığın itfa edilmiş maliyet ile değerlendirilmesi ve ilgili faiz gelirinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince tahsil edilecek tahmini nakit toplamının, ilgili finansal varlığın tam olarak net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışında sınıflandırılan finansal varlıklar ile ilgili gelirler etkin faiz yöntemi kullanmak suretiyle hesaplanmaktadır.

Krediler ve Alacaklar

Sabit ve belirlenebilir ödemeleri olan, piyasada işlem görmeyen ticari ve diğer alacaklar ve krediler bu kategoride sınıflandırılır. Krediler ve alacaklar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden değer düşüklüğü düşülerek gösterilir. Faiz geliri, reeskont etkisinin önemli olmadığı durumlar haricinde etkin faiz oranı yöntemine göre hesaplanarak kayıtlara alınır.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Finansal Varlıklar (devamı)

Finansal Varlıklarda Değer Düşüklüğü

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışındaki finansal varlık veya finansal varlık grupları, her bilanço tarihinde değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin göstergelerin bulunup bulunmadığına dair değerlendirmeye tabi tutulur. Finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra bir veya birden fazla olayın meydana gelmesi ve söz konusu olayın ilgili finansal varlık veya varlık grubunun güvenilir bir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki nakit akımları üzerindeki olumsuz etkisi sonucunda ilgili finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğü zararı oluşur. Kredi ve alacaklar için değer düşüklüğü tutarı gelecekte beklenen tahmini nakit akımlarının finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki farktır.

Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla defter değerinin azaltıldığı ticari alacaklar haricinde, bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Ticari alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

Nakit ve Nakit Benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır. Grup'un nakit ve nakit benzerleri 'Krediler ve Alacaklar' kategorisinde sınıflandırılmaktadır.

Finansal Yükümlülükler

Grup'un finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere, finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Grup'un tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler veya diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Finansal Yükümlülükler (devamı)

Diğer Finansal Yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir.

Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Grup, diğer finansal yükümlülüğünü oluşturan sözleşmeden doğan sorumluluklarını yerine getirmesi, sözleşmenin iptal olması veya süresinin dolması durumunda söz konusu yükümlülüğünü bilanço dışı bırakır. Bilanço dışı bırakılan finansal yükümlülüğün defter değeri ile ödenen tutar veya oluşan yeni finansal yükümlülük arasındaki fark kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

Türev Finansal Araçlar ve Finansal Riskten Korunma Muhasebesi

Türev finansal araçlar ilk kayıt anında türev sözleşmesinin imzalandığı tarihteki piyasa değeri ile kaydedilir ve bunu müteakip piyasa değeriyle yeniden değerlendirilir. Riskten korunma muhasebesi için yeterli şartları sağlamayan türev araçların rayiç değerlerindeki artış veya azalıştan kaynaklanan kazanç veya kayıplar doğrudan kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilir. Rayiç değerler mümkün olduğunca aktif piyasalardaki geçerli piyasa fiyatlarından, yoksa iskonto edilmiş nakit akımları ve opsiyon fiyatlama modellerinden uygun olanı ile belirlenir. Rayiç değeri pozitif olan türevler varlık olarak, rayiç değeri negatif olan türevler ise yükümlülük olarak bilançoda taşınırlar.

Grup, yabancı para bazlı varlık ve yükümlükleri ve Avro dışı para birimlerinden gerçekleşen işlemler nedeni ile yabancı para riskine maruz kalmaktadır. Bu riske karşın, Grup belirlenmiş vadelerde belirli tutarda Avro ödeme ve karşılığında belirli tutarda yabancı para (özellikle ABD Doları) alma amacı ile sermaye piyasalarında vadeli işlem anlaşmaları yapmaktadır. Grup'un risk yönetim politikalarına göre riskten korunma amaçlı girilen söz konusu vadeli işlemlerin, TMS 39'a (Finansal Araçların Değerlenmesi) göre riskten korunma muhasebesi için yeterli şartları sağlayan kısmının rayiç değerleri arasında oluşan değişimleri diğer kapsamlı kar veya zarar tablosunda, sağlamayan kısmının rayiç değerleri arasında oluşan değişimleri ise kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Türev Finansal Araçlar ve Finansal Riskten Korunma Muhasebesi (devamı)

Grup, içinde bulunduğu sektör ve faaliyetlerinin doğası gereği, faiz oranlarındaki değişimlere bağlı olan finansal risklerden etkilenebilmektedir. Faiz oranı riskinin en önemli kaynağı finansal kiralama borçlarıdır. Grup'un politikası, bazı değişken faiz oranlı borçlarını, türev finansal araçlar kullanılarak, sabit faiz oranlı borçlara dönüştürmektir. Bu amaçla edinilen türev finansal araçlar riskten korunma muhasebesine konu edilmemekte ve ilgili finansal araçlardan kaynaklanan gerçeğe uygun değer farkı kar veya zararları doğrudan kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

ABD Doları bazlı yakıt maliyeti Grup'un önemli bir maliyet unsurunu oluşturmaktadır. Grup, belirlenmiş fiyatlardan jet yakıtı ve ham petrol (brent oil) vadeli alım ve vadeli opsiyon sözleşmeleri yapmaktadır. Bu alım sözleşmeleri 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla riskten korunma muhasebesi için yeterli şartları taşıdığından nakit akımı riskinden korunma amaçlı olarak muhasebeleştirilmektedir.

Nakit akım riskinden korunma işlemleri dahilindeki Brent, Jet Yakıtı'na ikame bir ürün olup, iki emtia arasındaki korelasyon geçmiş istatistik ile belirlenmiştir. 2010-2017 yılları arasında Brent ve Jet Yakıtı arasındaki korelasyon değeri olan %96'lık oran aynı zamanda etkinlik oranı olarak kullanılmıştır. Grup'un, direkt fiziki ihtiyacı olarak kullanmakta olduğu Jet Yakıtı'na karşılık yapılan vadeli alım sözleşmelerinin etkinlik oranı %100 olarak değerlendirilmiştir. Etkin oran dışında kalan tutar, finansal tablolarda önemlilik arz ettiği dönemlerde, ilgili dönem kar veya zarar tablosuna kaydedilir.

Finansal riskten korunma ilişkisinin başlangıcında, Grup finansal riskten korunma aracı ile finansal riskten korunma konusu kalem arasında ilişkiyi ve risk yönetimi amaçları ve riskten korunma işlemi stratejisini dökümanite etmektedir. Bunun yanı sıra, Grup işlemin başlangıcında ve devam eden süreçte finansal riskten korunma işleminin etkinliğini dökümanite etmektedir.

Daha önceden diğer kapsamlı gelir içerisinde kayda alınmış olan tutarlar finansal riskten korunma kalemin kar veya zarar tablosunu etkilediği dönemde ve kar veya zarar tablosunda aynı hesap kalemi içerisinde kayda alınırlar.

Finansal riskten korunma muhasebesine, finansal riskten korunma aracının kullanım süresinin dolması, satılması ya da kullanılması veya finansal riskten korunma muhasebesi için gerekli şartları karşılayamaz hale geldiği durumda son verilir. İlgili tarihte, özkaynak içerisinde kayda alınmış olan finansal riskten korunma aracından kaynaklanan kümülatif kazanç veya zarara işlemin gerçekleşmesinin beklendiği tarihe kadar özkaynakta yer vermeye devam edilir. Finansal riskten korunma işlem gerçekleşmez ise özkaynak içindeki kümülatif net kazanç veya zarar, dönemin kar veya zarar tablosuna kaydedilir.

Grup, aktif bir piyasası olmayan finansal araçların gerçeğe uygun değerlerini piyasa verilerinden yararlanarak muvazaasız benzer işlemlerin kullanılması, benzer enstrümanların gerçeğe uygun değerlerinin referans alınması ve indirgenmiş nakit akım analizlerini kullanarak hesaplamaktadır (Not 33).

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

İşletme Birleşmeleri

İşletme satın alımları, satın alım yöntemi kullanılarak, muhasebeleştirilir. Bir işletme birleşmesinde transfer edilen bedel, gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür; transfer edilen bedel, edinen işletme tarafından transfer edilen varlıkların birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinin, edinen işletme tarafından edinilen işletmenin önceki sahiplerine karşı üstlenilen borçların ve edinen işletme tarafından çıkarılan özkaynak paylarının toplamı olarak hesaplanır. Satın alıma ilişkin maliyetler genellikle oluştukları anda gider olarak muhasebeleştirilir.

Satın alınan tanımlanabilir varlıklar ile üstlenilen yükümlülükler, satın alım tarihinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Aşağıda belirtilenler bu şekilde muhasebeleştirilmez:

- Ertelenmiş vergi varlıkları ya da yükümlülükleri veya çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin varlık ya da yükümlülükler, sırasıyla, TMS 12 *Gelir Vergisi* ve TMS 19 *Çalışanlara Sağlanan Faydalar* standartları uyarınca hesaplanarak, muhasebeleştirilir;
- Satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmaları ya da Grup'un satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmalarının yerine geçmesi amacıyla imzaladığı hisse bazlı ödeme anlaşmaları ile ilişkili yükümlülükler ya da özkaynak araçları, satın alım tarihinde TFRS 2 *Hisse Bazlı Ödeme Anlaşmaları* standardı uyarınca muhasebeleştirilir ve
- TFRS 5 *Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler* standardı uyarınca satış amaçlı elde tutulan olarak sınıflandırılan varlıklar (ya da elden çıkarma grupları) TFRS 5'de belirtilen kurallara göre muhasebeleştirilir.

Şerefiye, satın alım için transfer edilen bedelin, satın alınan işletmedeki varsa kontrol gücü olmayan payların ve varsa, aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde edinen işletmenin daha önceden elinde bulundurduğu edinilen işletmedeki özkaynak paylarının gerçeğe uygun değeri toplamının, satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarını aşan tutar olarak hesaplanır. Yeniden değerlendirme sonrasında satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarının, devredilen satın alma bedelinin, satın alınan işletmedeki kontrol gücü olmayan payların ve varsa, satın alma öncesinde satın alınan işletmedeki payların gerçeğe uygun değeri toplamını aşması durumunda, bu tutar pazarlıklı satın almadan kaynaklanan kazanç olarak doğrudan kar/zarar içinde muhasebeleştirilir.

Hissedar paylarını temsil eden ve sahiplerine tasfiye durumunda işletmenin net varlıklarının belli bir oranda pay hakkını veren kontrol gücü olmayan paylar, ilk olarak ya gerçeğe uygun değerleri üzerinden ya da satın alınan işletmenin tanımlanabilir net varlıklarının kontrol gücü olmayan paylar oranında muhasebeleştirilen tutarları üzerinden ölçülür. Ölçüm esası, her bir işleme göre belirlenir. Diğer kontrol gücü olmayan pay türleri gerçeğe uygun değere göre ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir başka TMS standardında belirtilen yöntemler uyarınca ölçülür.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

İşletme Birleşmeleri (devamı)

Bir işletme birleşmesinde Grup tarafından transfer edilen bedelin, koşullu bedeli de içerdiği durumlarda, koşullu bedel satın alım tarihindeki gerçeğe uygun değer üzerinden ölçülür ve işletme birleşmesinde transfer edilen bedele dahil edilir. Ölçme dönemi içerisinde ortaya çıkan ek bilgilerin sonucunda koşullu bedelin gerçeğe uygun değerinde düzeltme yapılması gerekiyorsa, bu düzeltme şerefiyeden geçmişe dönük olarak düzeltilir. Ölçme dönemi, birleşme tarihinden sonraki, edinen işletmenin işletme birleşmesinde muhasebeleştirdiği geçici tutarları düzeltbildiği dönemdir. Bu dönem satın alım tarihinden itibaren 1 yıldan fazla olamaz.

Ölçme dönemi düzeltmeleri olarak nitelendirilmeyen koşullu bedelin gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler için uygulanan sonraki muhasebeleştirme işlemleri, koşullu bedel için yapılan sınıflandırma şekline göre değişir. Özkaynak olarak sınıflandırılmış koşullu bedel yeniden ölçülmez ve buna ilişkin sonradan yapılan ödeme, özkaynak içerisinde muhasebeleştirilir. Varlık ya da borç olarak sınıflandırılan koşullu bedelin Finansal araç niteliğinde olması ve TMS 39 *Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçüm* standardı kapsamında bulunması durumunda, söz konusu koşullu bedel gerçeğe uygun değerinden ölçülür ve değişiklikten kaynaklanan kazanç ya da kayıp, kâr veya zararda ya da diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir. TMS 39 kapsamında olmayanlar ise, TMS 37 *Karşılıklar* veya diğer uygun TMS'ler uyarınca muhasebeleştirilir.

Aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde Grup'un satın alınan işletmede önceden sahip olduğu özkaynak payı gerçeğe uygun değere getirmek için satın alım tarihinde (yani Grup'un kontrolü ele aldığı tarihte) yeniden ölçülür ve varsa, ortaya çıkan kazanç/zarar kar/zarar içinde muhasebeleştirilir. Satın alım tarihi öncesinde diğer kapsamlı gelir içinde muhasebeleştirilen satın alınan işletmenin payından kaynaklanan tutarlar, söz konusu payların elden çıkarıldığı varsayımı altında kar/zarara aktarılır.

İşletme birleşmesi ile ilgili satın alma muhasebesinin birleşmenin gerçekleştiği raporlama tarihinin sonunda tamamlanamadığı durumlarda, Grup muhasebeleştirme işleminin tamamlanamadığı kalemler için geçici tutarlar raporlar. Bu geçici raporlanan tutarlar, ölçüm döneminde düzeltilir ya da satın alım tarihinde muhasebeleştirilen tutarlar üzerinde etkisi olabilecek ve bu tarihte ortaya çıkan olaylar ve durumlar ile ilgili olarak elde edilen yeni bilgileri yansıtmak amacıyla fazladan varlık veya yükümlülük muhasebeleştirilir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Şerefiye

Satın alım işleminde oluşan şerefiye tutarı, varsa, değer düşüklüğü karşılıkları düşüldükten sonra satın alım tarihindeki maliyet değeriyle değerlendirilir.

Değer düşüklüğü testi için, şerefiye Grup'un birleşmenin getirdiği sinerjiden fayda sağlamayı bekleyen nakit üreten birimlerine (ya da nakit üreten birim gruplarına) dağıtılır.

Şerefiyenin tahsis edildiği nakit üreten birimi, her yıl değer düşüklüğü testine tabi tutulur. Birimin değer düşüklüğüne uğradığını gösteren belirtilerin olması durumunda ise değer düşüklüğü testi daha sık yapılır. Nakit üreten birimin geri kazanılabilir tutarı defter değerinden düşük ise, değer düşüklüğü karşılığı ilk olarak birime tahsis edilen şerefiyeden ayrılır, ardından birim içindeki varlıkların defter değeri düşürülür. Şerefiye için ayrılan değer düşüklüğü karşılığı, doğrudan konsolide kar veya zarar içinde muhasebeleştirilir. Şerefiye değer düşüklüğü karşılığı sonraki dönemlerde iptal edilmez.

İlgili nakit üreten birimin satışı sırasında, şerefiye için belirlenen tutar, satış işleminde kar/zararın hesaplamasına dahil edilir.

Bilanço Tarihinden Sonraki Olaylar

Bilanço tarihinden sonraki olaylar; Grup'un karına ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar.

Grup, bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir. Düzeltme gerektirmeyen olaylar, finansal tablolara ilişkin dipnotlarda açıklanır.

Şarta Bağlı Yükümlülükler ve Varlıklar

Şarta bağlı yükümlülükler, ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalini tespit amacıyla devamlı olarak gözden geçirilirler. Şarta bağlı yükümlülüklerle ilişkin olarak, ekonomik fayda içeren kaynakların tutarı hakkında güvenilir bir tahminin yapılamaması durumu haricinde, ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin muhtemel hale geldiği durumlarda ilgili yükümlülük için karşılık ayrılmaktadır.

Grup, şarta bağlı yükümlülüklerin muhtemel hale geldiği ancak ekonomik fayda içeren kaynakların tutarı hakkında güvenilir tahminin yapılamaması durumunda ilgili yükümlülüğü dipnotlarında göstermektedir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Pay Başına Kazanç

Pay başına kazanç, net karın, yıl boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile bulunmaktadır. Türkiye’de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları “bedelsiz hisse” yolu ile arttırabilmektedirler. Bu tip “bedelsiz hisse” dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunmuştur.

Nakit Akış Tablosu

Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akışları esas, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

Esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışları, Grup’un havayolu taşımacılığı faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akışları, Grup’un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akışlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları, Grup’un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Hazır değerler, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

Sermaye ve Temettüleri

Adi hisseler, özsermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüler, temettü kararının alındığı dönemde birikmiş kardan indirilerek kaydedilir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Tahminleri ve Varsayımlar

Finansal tabloların hazırlanması, bilanço tarihi itibarıyla raporlanan varlıklar ve yükümlülüklerin tutarlarını, koşullu varlıkların ve yükümlülüklerin açıklamasını ve hesap dönemi boyunca raporlanan gelir ve giderlerin tutarlarını etkileyebilecek tahmin ve varsayımların kullanılmasını gerektirmektedir. Grup, geleceğe yönelik tahmin ve varsayımlarda bulunmaktadır. Muhasebe tahminleri doğası gereği gerçekleşen sonuçlarla birebir aynı tutarlarda neticelenmeyebilir. Gelecek finansal raporlama döneminde, varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerinde önemli düzeltmelere neden olabilecek tahmin ve varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Maddi Varlıklar ve Uçakların Faydalı Ömürleri ve Hurda Değerleri

Grup, maddi varlıkların üzerinden Not 10'da belirtilen faydalı ömürleri ve hurda değerleri dikkate alarak amortisman ayırmaktadır. Faydalı ömürler ve hurda değerleri belirlenirken Grup, her dönem sonunda gelecek dönemlere ilişkin tahminler ve varsayımlar yapmakta, bu tahmin ve varsayımlar geçmiş dönem tecrübeleri ve iş planları dikkate alınarak yapılmaktadır.

Gelir Vergileri

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TMS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Grup'un gelecekte oluşacak karlardan indirilebilecek kullanılmamış mali zararları ve diğer indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir. Değerlendirme sırasında, gelecekteki kar projeksiyonları, cari dönemlerde oluşan zararlar, kullanılmamış zararların ve diğer vergi varlıklarının son kullanılabileceği tarihler ve gerektiğinde kullanılabilecek vergi planlama stratejileri göz önünde bulundurulmuştur. Grup yönetimi, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla gelecekte yeterli karın oluşabileceği kısmını öngörerek ertelenmiş vergi varlığını kayıtlara almıştır.

Teslim Bakım Karşılıkları

Grup, operasyonel kiralama yolu ile edinilmiş uçaklarına ilişkin olarak uçakların iadesinde ya sözleşmede belirtilen şartlara uymak ya da iade anındaki gövde, motor ve sınırlı ömre sahip parçaların gerçek durumları ile iade şartlarında olması gereken durumları arasındaki farkı kiralama firmasına tazmin etmek durumundadır. Sözleşmede yer alan bu yükümlülük için, kira süresi boyunca, yıl içerisinde gerçekleşen uçuş saati ve sefer sayısına göre gelecekteki tahmini maliyetin bugünkü değeri üzerinden hesaplanan bir bakım karşılığı ayrılmaktadır. İlgili karşılık aynı zamanda, Grup yönetiminin teslim tarihinde gerçekleşecek bakım maliyetleri ve komponentlere ilişkin finansal tazminatları da içermektedir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Tahminleri ve Varsayımlar (devamı)

Dava Karşılıkları

Grup, iş yapısının doğal akışı dahilinde çeşitli davalar, cezalar ve hukuki konulara muhatap olmaktadır. Grup yönetimi, hukuk danışmanlarının da yardımı ile bu ceza ve davalara ve bunların finansal etkilerine ilişkin olarak değerlendirmeler yapmakta ve gerekli gördüğü durumlarda karşılık ayırmaktadır. Grup, 31 Aralık 2017 itibarıyla 9.782.213 TL (31 Aralık 2016: 6.373.258 TL) tutarında karşılık ayırmıştır (Not 15).

Vergi İncelemesi

Şirket'in, 2010 yılı hesap ve işlemleri vergi kanunları yönünden incelenmiş olup; 2013-B-228/3 sayılı Kurumlar Vergisi İnceleme Raporu, 2013-B-228/5 sayılı Kurumlar Vergisi Stopaj İnceleme Raporu ve 2013-B-228/6 sayılı Katma Değer Vergisi Stopaj İnceleme Raporu tebliğ edilmiştir.

Açılan davalar neticesinde tarhiyatı öngörülen vergi asılları ile cezaların kaldırılacağı kanaati taşınmaktadır. Bu nedenle, Şirket hukuk danışmanlarının ve vergi uzmanlarının da görüşleri doğrultusunda ekli konsolide finansal tablolarda incelenmeyen dönem de dahil olmak üzere herhangi bir karşılık ayrılmamıştır (Not 15).

Türev Enstrümanlar Gerçeğe Uygun Değeri ve Diğer Finansal Varlıklar

Aktif bir piyasada işlem görmeyen türev enstrümanların gerçeğe uygun değeri, piyasa oranları ve beklenen getiriler baz alınarak belirlenmektedir. Türev olmayan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerleri, gelecekteki anapara ve faiz nakit akımları baz alınarak belirlenmektedir. Bu nakit akımları rapor tarihi itibarıyla geçerli olan iskonto oranları üzerinden hesaplanmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 3 - DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR

Özkaynak yöntemine göre değerlendirilen yatırımlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İş ortaklıkları		
Hitit Bilgisayar	22.796.541	19.395.216
PUEM	6.347.718	4.574.251
	29.144.259	23.969.467

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karları içindeki paylar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Hitit Bilgisayar	3.401.325	2.050.650
PUEM	710.665	529.538
Toplam kar	4.111.990	2.580.188

Özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının özet finansal tablo bilgileri aşağıdaki gibidir:

Pegasus Uçuş Eğitim Merkezi A.Ş.

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Dönen varlıklar	513.286	1.055.078
Duran varlıklar	21.333.742	18.209.286
Kısa vadeli yükümlülükler	(5.982.733)	(7.741.613)
Uzun vadeli yükümlülükler	(3.014.663)	(2.263.134)
İş ortaklığının net varlıkları	12.849.632	9.259.617
Grup'un iş ortaklığındaki payı	%49,40	%49,40
Grup'un iş ortaklığındaki payının defter değeri	6.347.718	4.574.251

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Hasılat	6.393.132	6.129.688
Dönem Karı	1.438.593	1.071.939
Grup'un pay oranı	%49,40	%49,40
Grup'un iş ortaklığı karındaki payı	710.665	529.538

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 3 - DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR (devamı)

Hitit Bilgisayar Hizmetleri A.Ş.

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Dönen varlıklar	19.039.061	16.549.837
Duran varlıklar	30.083.777	25.960.551
Kısa vadeli yükümlülükler	(4.857.939)	(5.390.180)
Uzun vadeli yükümlülükler	(456.841)	(114.800)
İş ortaklığının net varlıkları	43.808.058	37.005.408
Grup'un iş ortaklığındaki payı	%50	%50
Şerefiye	892.512	892.512
Grup'un iş ortaklığındaki payının defter değeri	22.796.541	19.395.216
	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Hasılat	41.038.198	36.541.437
Dönem Karı	6.802.650	6.479.044
Grup'un ağırlıklı ortalama pay oranı	%50	%45,9
Grup'un iş ortaklığı karındaki payı	3.401.325	2.050.650

NOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup, tarifeli seferler, charter gelirleri, yan gelirler ve diğer hizmetleri kapsayan hizmetler sunan düşük maliyetli havayolu modelini uygulayan tek bir raporlama birimi olarak yönetilmektedir. Grup'un karar almaya yetkili mercisi Yönetim Kurulu'dur. Kaynak dağılımı kararları tüm uçuş ağı ve tüm uçak filosu baz alınarak yapılmaktadır. Kaynak dağılım kararlarındaki amaç, uçuş ağı içinde yer alan tek bir hatta ya da belirli hatlarda karlılık sağlamak değil, konsolide finansal sonuçları en karlı halde tutmaktır. Tüm diğer varlık ve yükümlülükler Grup'un tek raporlanabilir bölümüyle ilişkilidir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 5 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Esas Holding, Grup'un ana sermayedarı olup kontrol gücüne sahiptir. Grup, sermayedarları ve sermayedarlarının sahip olduğu diğer işletmeler ile çeşitli operasyonel ve finansal ilişkilere sahiptir. İlişkili taraflar ile yapılan işlemlere ilişkin olarak belirlenmiş vadeler bulunmamaktadır. İlişkili taraflar ile gerçekleşen işlemler sonucunda ortaya çıkan alacak ve borçlar genellikle olağan piyasa koşullarında ödenmektedir.

(i) İlişkili Taraf Bakiyeleri:

a) İlişkili taraflardan diğer alacaklar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İş ortaklıkları ve iştirakler:		
PUEM	1.702.020	999.811
Diğer ilişkili taraflar:		
Air Berlin Plc&Co Luftverkehrs Kg	-	86.218
Esasburda İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.	31.747	-
Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. ("Doğan Burda")	-	11.778
	1.733.767	1.097.807

b) İlişkili taraflara ticari borçlar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İş ortaklıkları ve iştirakler:		
Hitit Bilgisayar	764.389	1.277.402
Diğer ilişkili taraflar:		
Esasburda İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.	-	177.988
	764.389	1.455.390

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 5 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

(ii) İlişkili Taraflarla Olan Önemli İşlemler:

Esas Holding ile olan başlıca işlemler, Esas Holding'in uçak alımlarında sağlamış olduğu finansal garanti ve buna bağlı olarak ödenen komisyonları içermektedir. Grup, bu komisyonları finansman giderleri altında kaydetmektedir.

Grup aynı zamanda, genel müdürlük binasını Esasburda İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Esasburda")'den kiralamakta ve kira gideri olarak kaydetmektedir.

Grup, Doğan Burda' dan dergi reklam ve basım harcamalarına istinaden hizmet almaktadır.

Grup, pilotlarının eğitimi amacı ile PUEM'den simülatörle eğitim hizmeti almakta olup, işgücü kiralama ve kullanılan ortak alanlar ile ilgili gelir elde edilmektedir.

Grup, ulaştırma sektörüne yönelik bilişim sistemleri çözümleri sağlayan Hitit Bilgisayar'dan yazılım ve yazılım destek hizmetleri almaktadır.

Grup, taraflar arasında yapılan anlaşmaya istinaden Air Berlin Plc & Co Luftverkehrs Kg' nin gerçekleştirdiği bilet satışından uçuş geliri elde etmektedir.

a) İlişkili taraflara yapılan satışlar

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
İş ortaklıkları ve iştirakler:		
PUEM	1.432.266	1.114.259
Diğer ilişkili taraflar:		
Air Berlin Plc&Co Luftverkehrs Kg	889.222	5.761.303
	2.321.488	6.875.562

b) İlişkili taraflardan yapılan alımlar

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
İş ortaklıkları ve iştirakler:		
Hitit Bilgisayar	13.064.401	10.607.057
PUEM	6.393.132	6.129.688
Diğer ilişkili taraflar:		
Esasburda	2.117.785	1.564.599
Doğan Burda	-	54.302
Diğer	32.820	21.260
	21.608.138	18.376.906

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 5 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

(ii) İlişkili Taraflarla Olan Önemli İşlemler (devamı):

c) Kira giderleri

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Esasburda	6.575.117	5.168.853
	6.575.117	5.168.853

d) Kefalet komisyonu giderleri

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Esas Holding (Not 25)	11.933.266	11.955.096
	11.933.266	11.955.096

Komisyon giderleri, Grup'un finansal kiralama yoluyla edindiği uçakların finansmanına yönelik olarak Esas Holding tarafından sağlanan teminat nedeniyle oluşmaktadır. Komisyon oranı teminatın %115'i üzerinden %0,675'dir.

(iii) Üst Düzey Yöneticilere Sağlanan Faydalar

Üst düzey yöneticiler, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarında oluşmaktadır. 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren dönemler itibarıyla üst düzey yöneticilere ödenen fayda tutarları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Ücret ve diğer kısa vadeli faydalar	7.738.798	13.359.086
Diğer uzun vadeli faydalar	985.195	3.811.325
	8.723.993	17.170.411

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 6 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

Kısa vadeli ticari alacaklar

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla kısa vadeli ticari alacakların detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ticari alacaklar	144.962.630	89.631.639
Kredi kartı alacakları	49.128.679	129.356.458
Gelir tahakkukları	289.997	2.279.549
	194.381.306	221.267.646
Eksi: Şüpheli ticari alacak karşılığı	(6.979.931)	(8.998.147)
	187.401.375	212.269.499

Ticari alacaklara ilişkin ortalama tahsilat süresi yaklaşık 22 gündür (31 Aralık 2016: 25 gün).

Şüpheli ticari alacak karşılığının 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
1 Ocak	8.998.147	3.175.648
Dönem içinde ayrılan karşılıklar	306.350	6.208.984
Tahsilatlar / iptal edilen karşılıklar	(2.624.365)	(1.286.392)
Yabancı para çevrim farkları	299.799	899.907
31 Aralık	6.979.931	8.998.147

Ticari alacaklardaki risklerin niteliği ve düzeyine ilişkin açıklamalar Not 32’te verilmiştir.

Kısa vadeli ticari borçlar

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla kısa vadeli ticari borçların detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ticari borçlar	280.291.185	235.037.980
Direkt faaliyet gideri tahakkukları	82.205.807	65.407.597
Diğer gider tahakkukları	30.448.774	15.976.776
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 5)	764.389	1.455.390
	393.710.155	317.877.743

Ticari borçlara ilişkin ortalama ödeme vadesi yaklaşık 28 gündür (31 Aralık 2016: 29 gün).

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 7 - DİĞER ALACAK VE BORÇLAR**Kısa vadeli diğer alacaklar**

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Verilen depozito ve teminatlar	8.958.264	16.183.637
Tedarikçi katkı alacakları	-	14.397.411
Faaliyet kiralaması bakım karşılıkları ön ödeme alacakları	99.057.904	80.502.738
İlişkili taraflardan alacaklar (Not 5)	1.733.767	1.097.807
Diğer alacaklar	1.290.279	8.286.049
Eksi: Şüpheli diğer alacak karşılığı	(1.829.372)	(1.706.812)
	109.210.842	118.760.830

Şüpheli diğer alacak karşılığının 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
1 Ocak	1.706.812	5.984.300
Tahsilatlar / iptal edilen karşılıklar	-	(4.691.202)
Yabancı para çevrim farkları	122.560	413.714
31 Aralık	1.829.372	1.706.812

Uzun vadeli diğer alacaklar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Verilen depozitolar	19.154.041	21.031.698
	19.154.041	21.031.698

Kısa vadeli diğer borçlar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ödenecek vergiler	29.214.603	25.452.496
Alınan depozitolar	14.946.917	6.767.980
	44.161.520	32.220.476

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 8 - STOKLAR

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla stokların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Sarflar ve teknik malzemeler	24.001.300	17.855.336
Operasyonel ve diğer stoklar	6.705.154	6.268.255
İkram satış stokları	96.799	238.131
	30.803.253	24.361.722

NOT 9 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla peşin ödenmiş giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Uçak alımları için yapılan ön ödemeler	395.375.762	180.317.329
Satıcılara verilen avanslar	247.896.894	156.973.574
Faaliyet kiralama yoluyla alınmış uçaklara ilişkin peşin ödenen kiralalar	52.423.814	42.065.722
Peşin ödenen sigorta giderleri	10.166.538	14.297.869
Peşin ödenen reklam giderleri	426.651	588.452
Diğer peşin ödenmiş giderler	19.142.083	5.751.761
	725.431.742	399.994.707

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Uçak alımları için yapılan ön ödemeler	198.287.869	224.414.166
Diğer peşin ödenmiş giderler	57.643.758	12.949.725
	255.931.627	237.363.891

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 9 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER (devamı)

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla ertelenmiş gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

Kısa vadeli ertelenmiş gelirler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Yolcu uçuş yükümlülüğü	380.715.038	262.726.328
Alınan avanslar	21.770.670	11.190.304
İştirak satışından elde edilmiş olan ertelenmiş gelir (*)	-	18.743.784
Diğer ertelenmiş gelirler	12.962.174	9.718.497
	415.447.882	302.378.913

(*) İştirak satışından elde edilmiş olan ertelenmiş gelir, ilgili pay devri işleminin 15 Haziran 2017 itibarıyla tamamlanması sonrası kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilmiştir.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla yolcu uçuş yükümlülüklerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Bilet satışı uçuş yükümlülüğü	268.933.251	177.504.919
Yolcu havaalanı vergi yükümlülüğü	87.660.301	60.671.024
Uçuş puanlarından kaynaklanan uçuş yükümlülükleri	24.121.486	24.550.385
	380.715.038	262.726.328

Uzun vadeli ertelenmiş gelirler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Gelecek yıllara ait gelirler	7.379.754	6.660.918
	7.379.754	6.660.918

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 10 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2017	Makine ve teçhizatlar	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Özel maliyetler	Komponentler, yedek motor ve tamir edilebilir yedek parçalar	Sahip olunan ve finansal kiralama yoluyla alınan uçaklar	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet:								
Açılış	58.446.618	54.947.225	73.778.851	47.936.130	325.933.190	4.510.753.029	415.109	5.072.210.152
İlaveler	1.682.182	8.819.122	10.735.385	68.933	86.466.331	1.027.950.660	3.720.474	1.139.443.087
Çıkışlar	(108.495)	(1.000.342)	(909)	-	(1.300.751)	(1.303.495.341)	-	(1.305.905.838)
Transferler	-	-	-	126.511	(19.802.804)	19.802.804	(982.676)	(856.165)
Yabancı para çevrim farkları	12.506.207	12.495.816	17.050.687	10.394.189	108.379.645	851.441.096	357.909	1.012.625.549
Kapanış	72.526.512	75.261.821	101.564.014	58.525.763	499.675.611	5.106.452.248	3.510.816	5.917.516.785
Birikmiş amortismanlar:								
Açılış	(5.064.340)	(6.463.246)	(42.584.799)	(28.876.246)	(61.786.906)	(1.078.819.212)	-	(1.223.594.749)
Dönem amortismanı	(4.278.756)	(4.612.192)	(9.619.487)	(7.230.416)	(33.019.888)	(263.001.906)	-	(321.762.645)
Çıkışlar	35.740	653.976	41	-	166.091	530.969.355	-	531.825.203
Yabancı para çevrim farkları	(1.464.320)	(1.758.865)	(10.178.671)	(6.962.613)	(16.630.198)	(204.468.869)	-	(241.463.536)
Kapanış	(10.771.676)	(12.180.327)	(62.382.916)	(43.069.275)	(111.270.901)	(1.015.320.632)	-	(1.254.995.727)
Net defter değeri	61.754.836	63.081.494	39.181.098	15.456.488	388.404.710	4.091.131.616	3.510.816	4.662.521.058

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 10 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

31 Aralık 2016	Makine ve teçhizatlar	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Özel maliyetler	Komponentler, yedek motor ve tamir edilebilir yedek parçalar	Sahip olunan ve finansal kiralama yoluyla alınan uçaklar	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet:								
Açılış	9.746.987	11.637.132	54.184.095	37.279.765	112.911.844	2.706.657.545	55.291.499	2.987.708.867
İlaveler	4.565.319	1.407.619	8.164.807	491.077	177.273.191	1.218.683.019	24.175.257	1.434.760.289
Çıkışlar	-	(3.176.750)	(463.213)	(19.322)	(2.630.085)	-	-	(6.289.370)
Transferler	37.133.624	38.357.850	1.731.124	3.438.324	-	-	(80.660.922)	-
Yabancı para çevrim farkları	7.000.688	6.721.374	10.162.038	6.746.286	38.378.240	585.412.465	1.609.275	656.030.366
Kapanış	58.446.618	54.947.225	73.778.851	47.936.130	325.933.190	4.510.753.029	415.109	5.072.210.152
Birikmiş amortismanlar:								
Açılış	(2.585.198)	(4.687.833)	(29.952.719)	(18.985.851)	(33.930.943)	(784.258.158)	-	(874.400.702)
Dönem amortismanı	(1.828.591)	(2.825.796)	(7.020.994)	(6.034.538)	(20.239.082)	(182.751.481)	-	(220.700.482)
Çıkışlar	-	1.939.528	172.970	9.506	261.050	-	-	2.383.054
Yabancı para çevrim farkları	(650.551)	(889.145)	(5.784.056)	(3.865.363)	(7.877.931)	(111.809.573)	-	(130.876.619)
Kapanış	(5.064.340)	(6.463.246)	(42.584.799)	(28.876.246)	(61.786.906)	(1.078.819.212)	-	(1.223.594.749)
Net defter değeri	53.382.278	48.483.979	31.194.052	19.059.884	264.146.284	3.431.933.817	415.109	3.848.615.403

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 10 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

Maddi duran varlıklara ilişkin faydalı ömürler aşağıdaki gibidir:

	<u>Faydalı ömür</u>
Uçak	23 yıl
Motor ve parçaları	8 yıl
Gövde ve gövde bakımı	7-8 yıl
Komponent ve tamir edilebilir yedek parçalar	3-7 yıl
Makine ve teçhizatlar	7 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	7 yıl
Taşıtlar	5 yıl
Özel maliyetler	5 yıl veya kiralama süresi

Grup, uçakların hurda değerlerini belirtilen dönemdeki aynı model yeni bir uçağın piyasa değerinin %15'i olacak şekilde belirlemiştir.

Cari dönemde hesaplanan amortisman ve itfa payı giderlerinin satışların maliyeti, genel yönetim giderleri ve pazarlama giderleri olarak dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Dönem amortismanı	321.762.645	220.700.482
Dönem itfa payları (Not 11)	8.312.247	5.819.856
	330.074.892	226.520.338

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Satışların maliyeti (Not 21)	294.891.927	202.393.619
Genel yönetim giderleri (Not 22)	28.489.255	19.502.965
Pazarlama giderleri (Not 22)	6.693.710	4.623.754
	330.074.892	226.520.338

Grup' un, iptal edilemez finansal kiralama sözleşmeleri ile elde ettiği her bir maddi duran varlık sınıfının net defter değeri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Finansal kiralama yoluyla elde edilen maddi duran varlıkların net defter değeri:		
Uçaklar	3.911.809.587	3.201.594.234
Yer ekipmanları	69.515.301	61.184.867
Simulatör	26.875.003	23.252.700
	4.008.199.891	3.286.031.801

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 11 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2017	Marka	Bilgisayar yazılımları	Toplam
Maliyet:			
Açılış	2.385.298	47.464.326	49.849.624
İlaveler	-	7.072.387	7.072.387
Transferler	-	856.165	856.165
Yabancı para çevrim farkları	798.131	11.021.315	11.819.446
Kapanış	3.183.429	66.414.193	69.597.622
Birikmiş itfa payları:			
Açılış	(1.142.954)	(28.348.941)	(29.491.895)
Dönem itfa payı	(144.991)	(8.167.256)	(8.312.247)
Yabancı para çevrim farkları	(396.619)	(6.908.375)	(7.304.994)
Kapanış	(1.684.564)	(43.424.572)	(45.109.136)
Net defter değeri	1.498.865	22.989.621	24.488.486
31 Aralık 2016	Marka	Bilgisayar yazılımları	Toplam
Maliyet:			
Açılış	2.240.209	32.251.720	34.491.929
İlaveler	-	8.938.003	8.938.003
Yabancı para çevrim farkları	145.089	6.274.603	6.419.692
Kapanış	2.385.298	47.464.326	49.849.624
Birikmiş itfa payları:			
Açılış	(980.090)	(18.943.166)	(19.923.256)
Dönem itfa payı	(96.415)	(5.723.441)	(5.819.856)
Yabancı para çevrim farkları	(66.449)	(3.682.334)	(3.748.783)
Kapanış	(1.142.954)	(28.348.941)	(29.491.895)
Net defter değeri	1.242.344	19.115.385	20.357.729

Maddi olmayan duran varlıkların 31 Aralık 2017 itibarıyla kalan ortalama faydalı ömrü 2,1 yıldır (31 Aralık 2016: 2,2 yıl).

NOT 12 - KİRALAMA İŞLEMLERİ

Kiralama işlemleri detayına Not 31'de yer verilmiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 13 - DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

Grup, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü'nden 28 adet uçak için teşvik belgeleri almıştır. Buna göre söz konusu 28 adet uçak yatırım bedeli üzerinden %15 "yatırıma katkı oranı" uygulanarak hesaplanacak "yatırıma katkı tutarı"na ulaşıncaya kadar teşvikli yatırımdan elde edilen kazanç indirimli kurumlar vergisi oranı ile vergilendirilecektir. İndirimli kurumlar vergisi oranı ilgili dönemde geçerli olan kurumlar vergisi oranının %50'sidir (ör: %20 yerine %10).

NOT 14 - BORÇLANMA MALİYETLERİ

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllarda kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar bulunmaması sebebiyle, 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllarda borçlanma maliyetleri aktifleştirilmemiştir. Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemlerde kar veya zarar tablosuna kaydedilmektedir.

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE BORÇLAR

Kısa vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Dava karşılıkları	9.782.213	6.373.258
Teslim bakım karşılıkları	5.337.738	4.260.975
Diğer ceza ve tazminat karşılıkları	193.734	443.169
	15.313.685	11.077.402

Uzun vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Teslim bakım karşılıkları	612.879.623	422.280.216
	612.879.623	422.280.216

Ceza ve Tazminat Karşılıkları

Ceza ve tazminat karşılıklarının 31 Aralık 2017 ve 2016 dönemlerine ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	443.169	642.767
Dönem içinde ödenen	-	(67.454)
İptal edilen karşılık	(249.435)	(132.144)
31 Aralık	193.734	443.169

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE BORÇLAR (devamı)

Teslim Bakım Karşılıkları

Teslim bakım karşılıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kısa vadeli	5.337.738	4.260.975
Uzun vadeli	612.879.623	422.280.216
	618.217.361	426.541.191

Teslim bakım karşılıklarının 31 Aralık 2017 ve 2016 dönemlerine ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	426.541.191	222.327.285
İlaveler	160.538.163	134.898.154
Çıkışlar	(5.008.889)	-
Yabancı para çevrim farkları	36.146.896	69.315.752
31 Aralık	618.217.361	426.541.191

Davalar

Dava karşılıklarının dönem içerisindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	6.373.258	2.333.183
Dönem içinde ayrılan karşılık	3.906.874	4.644.328
Dönem içinde ödenen	(153.324)	(148.259)
İptal edilen karşılık	(344.595)	(455.994)
31 Aralık	9.782.213	6.373.258

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Grup aleyhine açılan davalar için toplam risk, fazlaya ilişkin saklı tutulan haklar, hükmedilebilecek yargılama giderleri ve işleyebilecek faiz talepleri hariç 21.077.892 TL'dir (31 Aralık 2016: 11.768.340 TL). Bu davalar, Grup yönetimi tarafından değerlendirilmiş ve nakit çıkışının muhtemel olabileceği 9.782.213 TL için karşılık ayrılmıştır (31 Aralık 2016: 6.373.258 TL). Uyuşmazlıklar misafir şikayetleri, Grup'un eski çalışanlarının talepleri ve sınırlı sayıda ticari uyuşmazlıktan kaynaklanmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE BORÇLAR (devamı)

Koşullu Yükümlülükler

Yukarıda belirtilenler dışında, Haziran 2008'de Atatürk Havalimanı Gümrük Müdürlüğü, geçici ithalat rejimine aykırı bir işlem iddiasıyla Pegasus aleyhine 545.366 TL para cezası vermiştir. Grup tarafından söz konusu işlem aleyhine açılan iptal davası Nisan 2009'da ilgili vergi mahkemesince reddedilmiş, ancak Grup yönetimi söz konusu geçici ithalat rejiminde yapılan değişiklikleri öne sürerek kararı temyiz ederek söz konusu ceza tutarını ödememiş olup ceza ve işlemiş faiz tutarı olan 931.212 TL bedelli bir teminat mektubu sunmuştur. Gümrük Müdürlüğü Ocak 2011'de teminat mektubunun çözülmesine ilişkin talepte bulunmuş, Grup tarafından bu işlemin de iptali için ilgili vergi mahkemesi nezdinde dava açılmış, yetkili mahkeme öncelikle Şubat 2011'de bu talebin yürütmesini durdurmuş, akabinde Eylül 2011'de söz konusu işlemin iptaline karar vermiştir. Bu karar Gümrük Müdürlüğü'nce temyiz edilmiştir. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla her iki dosyanın da temyiz incelenmesi Grup lehine sonuçlanmış olup para cezasının iptalinin reddine ilişkin ilk derece mahkemesi kararı bozulmuş, teminat mektubunun çözülmesi işleminin iptaline ilişkin ilk derece mahkemesi kararı ise onanmıştır. Grup yönetimi, bu davalara ilişkin önemli bir nakit çıkışı beklentisi olmadığından dolayı herhangi bir karşılık ayırmamıştır.

Vergi İncelemesi

Şirket'in, 2010 yılı hesap ve işlemleri vergi kanunları yönünden incelenmiş olup; 2013-B-228/3 sayılı Kurumlar Vergisi İnceleme Raporu, 2013-B-228/5 sayılı Kurumlar Vergisi Stopaj İnceleme Raporu ve 2013-B-228/6 sayılı Katma Değer Vergisi Stopaj İnceleme Raporu tebliğ edilmiştir.

2013-B-228/3 sayılı Kurumlar Vergisi İnceleme Raporu'nda, yurt dışı taşımacılık hasılatı üzerinden Gelir Vergisi Kanunu'nun 40/1.maddesi hükmü kapsamında hesaplanarak indirilen götürü giderlerin kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde indirilen kısmı olan 1.553.762,38 TL'nin indirim konusu yapılamayacağı, ayrıca beyanname üzerinde indirilen bu kısmın bir bölümünün yurt dışı taşımacılık hasılatına ilişkin olmadığı iddia edilmiş, diğer yandan aynı Rapor'da 2010 yılında satın alınan ve her biri Vergi Usul Kanunu'nun 313. maddesine göre doğrudan gider yazılabilecek tutarın altında kalan demirbaşların amortisman yoluyla itfa edilmesi gerektiği ileri sürülerek 2010 yılı kurum kazancına 76.798,80 TL nin de ilave edilmesi gerektiği ileri sürülmüştür.

Şirket tarafından toplam 1.630.561,18 TL lik kazanç farkı tespiti işleminin iptali talebiyle dava açılmıştır. İstanbul Vergi Mahkemesinde açılan dava Şirket lehine sonuçlanmıştır. Bu karar Vergi Dairesi tarafından temyiz edilmiş olup, temyiz aşaması henüz sonuçlanmamıştır.

2013-B-228/5 sayılı Kurumlar Vergisi Stopaj İnceleme Raporu'nda, Şirket'in kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunan şirketlerden finansal kiralama yoluyla edinmek amacıyla finansal kiralama konusu yaptığı uçaklara ilişkin kira ödemeleri, elde eden kurumun ticari kazancı kapsamında ticari geliri olmasına rağmen, bu ödemelerin Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesi kapsamında gayrimenkul sermaye iradı olduğu iddiasıyla 2010 yılının ayları itibarıyla %1 oranında ve toplam 706.539,70 TL tutarında kurumlar vergisi stopajına tabi olduğu, ayrıca aynı raporda kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunan bir şirketten satın alınan ve ticari mal niteliğinde olan paket bilgisayar programının Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesi kapsamında gayrimaddi hak bedeli olarak %10 oranında ve 12.968,63 TL tutarında kurumlar vergisi stopajına tabi olduğu ileri sürülmüştür.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE BORÇLAR (devamı)

Vergi İncelemesi (devamı)

Şirket'in bağlı olduğu Büyük Mükellefler Vergi Dairesi, söz konusu Vergi İnceleme Raporu'na dayanarak, 2010 yılının ayları itibarıyla düzenlediği Vergi Ceza İhbarnameleri ile 2010 yılı için toplam 719.508 TL tutarında kurumlar vergisi stopajı tarhiyatı yapmış, ayrıca tarh edilen bu vergi nedeniyle 1.079.262 TL tutarında vergi ziyai cezası kesmiştir. İlgili tarhiyatların terkin ve kesilen cezaların kaldırılması talebiyle İstanbul Vergi Mahkemeleri nezdinde yasal süresi içerisinde davalar açılmıştır. Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesi kapsamında gayrimenkul sermaye iradı olduğu iddiasıyla 2010 yılının ayları itibarıyla %1 oranında ve toplam 706.539,70 TL tutarında kurumlar vergisi stopajına tabi olduğuna ilişkin davalar Şirket lehine sonuçlanmıştır. Bu karar Vergi Dairesi tarafından Danıştay nezdinde temyiz edilmiş olup, yargılama süreci devam etmektedir. Gayrimaddi hak bedeli olarak %10 oranında ve 12.968,63 TL tutarında kurumlar vergisi stopajına tabi olduğuna ilişkin dava Şirket aleyhine sonuçlanmış ve karar Şirket tarafından Danıştay nezdinde temyiz edilmiş olup, yargılama süreci devam etmektedir. Şirket hukuk danışmanlarının ve vergi uzmanlarının da görüşleri doğrultusunda ekli konsolide finansal tablolarda incelenmeyen dönemler de dahil olmak üzere herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

2013-B-228/6 sayılı Katma Değer Vergisi İnceleme Raporu, Şirket hakkında düzenlenmiş olan 2013-B-228/5 sayılı Kurumlar Vergisi Stopaj İnceleme Raporu'nda tarhiyatı öngörülen tutarlar nedeniyle ortaya çıkan ve bu raporda tarhiyatı öngörülen kurumlar vergisi stopajlarının aynı zamanda katma değer vergisi stopajına tabi olduğu iddiasına dayanmaktadır.

Bu süreçte, kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunan şirketlerden finansal kiralama yoluyla edinmek amacıyla finansal kiralama konusu yapılan uçaklara ilişkin olarak yapılan kira ödemeleri üzerinden ödenmesi gerektiği ileri sürülen kurumlar vergisi stopajları üzerinden hesaplanması gereken katma değer vergisi oranının %18 olduğu iddiası ile Şirket adına 2010 yılının aylık dönemleri itibarıyla yapılan cezalı katma değer vergisi tarhiyatlarının kaldırılması talebiyle vergi mahkemelerinde açılan davaların tamamı sonuçlanmış olup, verilen kararlar Şirket lehinedir. Verilen kararların bir kısmı, tutarları nedeniyle Vergi Dairesi tarafından İstanbul Bölge İdare Mahkemesi nezdinde itiraza konu edilmiş, Bölge İdare Mahkemesi'nce verilen kararlarla Vergi Dairesi itirazları reddedilerek davalar şirket lehine sonuçlanmıştır. Bu davaların bir kısmı ise, tutarları nedeniyle Danıştay nezdinde temyiz edilmiş olup, yargılama süreci devam etmektedir.

Açılan davalar neticesinde tarhiyatı öngörülen vergi asılları ile cezaların kaldırılacağı kanaati taşınmaktadır. Bu nedenle, Şirket hukuk danışmanlarının ve vergi uzmanlarının da görüşleri doğrultusunda ekli konsolide finansal tablolarda incelenmeyen dönem de dahil olmak üzere herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

2016 ve 2017 yıllarında Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu müfettişlerince 2014 yılı için Şirket'in kanuni defter ve belgeleri üzerinde gelir vergisi stopajı yönünden inceleme gerçekleştirilmiştir. İnceleme neticesinde Şirket tarafından hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlar ile uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren yetkili sivil havacılık otoritesince sertifikalandırılmış uçucu personele yapılan uçuş tazminatı ve uçuş tazminatı farkı ödemelerinin 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 29/2. maddesi hükmü uyarınca gelir vergisi istisnasına tabi tutulması eleştirilmiştir. Bu doğrultuda 2014 yılı için Şirket'in aleyhine re'sen 38.644.642,45 TL gelir vergisi (stopaj) ve 293.312,84 TL damga vergisi tarh edilmiş ve ayrıca 57.966.963,68 TL gelir vergisi ziyai ve 439.969,26 TL damga vergisi ziyai cezası uygulanmıştır.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE BORÇLAR (devamı)

Vergi İncelemesi (devamı)

Şirket konuyla ilgili bugüne kadarki sektör uygulamaları ve vergi uzmanlarının görüşleri doğrultusunda inceleme konusuna ilişkin olarak vergi mevzuatı ile tam uyum içinde olduğu görüşündedir. Ekli konsolide finansal tablolarda incelenmeyen dönemler de dâhil olmak üzere herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

Söz konusu inceleme neticesinde, Şirket aleyhine gerçekleştirilen re'sen tarhiyat ve vergi ziyai ceza uygulaması ile ilgili olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığı Merkezi Uzlaşma Komisyonu nezdinde uzlaşma talebinde bulunulmuştur. Uzlaşmanın vaki olmaması durumunda Şirket söz konusu idari işleme karşı vergi mahkemeleri nezdinde dava açma hakkı bulunmaktadır.

Kırgızistan'da Vergi ve Düzenleyici Kurumlardaki Durum

Kırgızistan Cumhuriyeti'nde ulusal ve yerel otoriteler tarafından farklı konularda vergi düzenlemelerine ilişkin olarak bir çok kanun yayınlanmaktadır. Söz konusu kanunların uygulamasında muğlak alanlar bulunmakta, vergi ve finansal piyasaları gelişmiş ülkelerde gözlemlenmeyen hukuki görüş farklılıkları ortaya çıkma olasılığı vardır. Ekli konsolide finansal tablolar, Grup yönetiminin bu konulara ilişkin vergi ve hukuk uzmanları ile görüşerek belirlediği varsayımlarını içermektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 16 - TAAHHÜTLER

Alım Taahhütleri

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Uçak alım taahhüdü	43.557.045.242	30.172.478.983
	43.557.045.242	30.172.478.983

Grup, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 88 adet uçak için kesin sipariş ile alım hakkına sahiptir. Siparişi verilen uçaklardan 2018 yılı içerisinde 10 adet, 2019 yılı içerisinde 14 adet, 2020 yılı içerisinde 13 adet, 2021 yılı içerisinde 13 adet, 2022 yılı içerisinde 18 adet, 2023 yılı içerisinde 10 adet uçak, 2024 yılı içerisinde de 10 adet uçak teslim alınacaktır. Uçak alım taahhütleri liste fiyatları üzerinden hesaplanmış olup gerçekleşecek fiyatlar genellikle liste fiyatlarının altındadır.

Grup'un, uçak alımı için yaptığı ön ödemeler tutarı 593.663.631 TL (31 Aralık 2016: 404.731.495 TL) olup, 395.375.762 TL'lik kısmı kısa, 198.287.869 TL'lik kısmı uzun vadeli peşin ödenmiş giderler içerisinde gösterilmiştir (31 Aralık 2016: 180.317.329 TL'lik kısmı kısa, 224.414.166 TL'lik kısmı uzun vadeli peşin ödenmiş giderler içerisinde gösterilmiştir).

Kiracı Durumunda Grup

Operasyonel Kiralama Sözleşmeleri:

Dönemde gider yazılan kira ödemeleri toplamı:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Asgari kira ödemeleri toplamı	572.402.539	466.867.310
	572.402.539	466.867.310

Operasyonel kiralama sözleşmeleri 1-8 yıl arasında olup, Grup'un sözleşme vadeleri bitiminde kiralamaya konu uçakları satın alma hakkı bulunmamaktadır.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla iptal edilemez faaliyet kiralaması yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
0-1 yıl	560.853.156	546.554.494
1-5 yıl	1.378.861.599	1.619.658.343
5+ yıl	164.687.976	339.147.938
	2.104.402.731	2.505.360.775

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 16 - TAAHHÜTLER (devamı)

Teminat-Rehin-İpotekler ("TRİ")

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Grup'un teminat/rehin/ipotek pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2017	TL karşılığı	ABD Doları	Avro	TL	Diğer
A. Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	1.183.021.114	299.287.196	6.871.650	12.116.667	10.994.137
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
B. Tam Konsolidasyon Kapsamına Dahil Edilen Ortaklıklar Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	56.034.566	10.087.000	-	17.987.411	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
C. Olağan Ticari Faaliyetlerinin Yürütülmesi Amacıyla Diğer 3. Kişilerin Borcunu Temin Amacıyla Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı (*)					
-Teminat	3.544.150	939.619	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
D. Diğer Verilen TRİ'lerin Toplam Tutarı					
i. Ana Ortak Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri Kapsamına Girmeyen Diğer Grup Şirketleri Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
iii. C Maddesi Kapsamına Girmeyen 3. Kişiler Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
	1.242.599.830	310.313.815	6.871.650	30.104.078	10.994.137

(*) Şirket'in, özkaynak yöntemiyle değerlendirilen, müşterek yönetime tabi ortaklığı PUEM'in, olağan ticari faaliyetlerinin yürütmesi amacıyla 3. Kişilere verdiği kefaletlerden oluşmaktadır.

Grup'un vermiş olduğu teminat, rehin ve ipotekler; havaalanı ve terminal işletmelerine, uçak kiralama firmalarına ve mal - hizmet tedarikçilerine verilen teminatlardan oluşmaktadır.

Grup'un vermiş olduğu diğer TRİ'lerin Grup'un özkaynaklarına oranı 31 Aralık 2017 itibarıyla %0'dır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 16 - TAAHHÜTLER (devamı)

Teminat-Rehin-İpotekler ("TRİ") (devamı)

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Grup'un teminat/rehin/ipotek pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2016	TL karşılığı	ABD Doları	Avro	TL	Diğer
A. Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	567.220.217	147.492.033	7.084.248	12.315.097	9.569.306
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
B. Tam Konsolidasyon Kapsamına Dahil Edilen Ortaklıklar Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	49.113.547	8.737.000	-	18.366.297	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
C. Olağan Ticari Faaliyetlerinin Yürütülmesi Amacıyla Diğer 3. Kişilerin Borcunu Temin Amacıyla Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı (*)					
-Teminat	6.316.380	1.794.834	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
D. Diğer Verilen TRİ'lerin Toplam Tutarı					
i. Ana Ortak Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri Kapsamına Girmeyen Diğer Grup Şirketleri Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
iii. C Maddesi Kapsamına Girmeyen 3. Kişiler Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
	622.650.144	158.023.867	7.084.248	30.681.394	9.569.306

(*) Şirket'in, özkaynak yöntemiyle değerlendirilen, müşterek yönetime tabi ortaklığı PUEM'in, olağan ticari faaliyetlerinin yürütmesi amacıyla 3. Kişilere verdiği kefaletlerden oluşmaktadır.

Grup'un vermiş olduğu teminat, rehin ve ipotekler; havaalanı ve terminal işletmelerine, uçak kiralama firmalarına ve mal - hizmet tedarikçilerine verilen teminatlardan oluşmaktadır.

Grup'un vermiş olduğu diğer TRİ'lerin Grup'un özkaynaklarına oranı 31 Aralık 2016 itibarıyla %0'dır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamındaki borçlar

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalar kapsamındaki borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ödenecek sosyal sigorta primleri	23.589.766	16.930.197
Çalışanların ücret tahakkukları	24.387.373	7.670.074
	47.977.139	24.600.271

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kullanılmamış izin tahakkuku	12.101.696	10.757.021
Üst yönetim prim karşılığı	2.141.264	1.409.083
Personel prim karşılığı	34.436.836	-
	48.679.796	12.166.104

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kıdem tazminatı karşılığı	8.689.109	7.468.611
Üst yönetim prim karşılığı	4.949.733	1.406.642
	13.638.842	8.875.253

Kullanılmamış İzin Tahakkuku

Kullanılmamış izin tahakkuklarının 31 Aralık 2017 ve 2016 dönemlerine ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	10.757.021	11.079.494
Dönem içinde ayrılan karşılık	3.125.420	1.339.550
Dönem içinde ödenen / kullanılan	(1.780.745)	(1.662.023)
31 Aralık	12.101.696	10.757.021

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

Üst Yönetim Prim Karşılığı

Üst yönetim prim karşılıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kısa vadeli	2.141.264	1.409.083
Uzun vadeli	4.949.733	1.406.642
	7.090.997	2.815.725

Üst yönetim prim karşılığının 31 Aralık 2017 ve 2016 dönemlerine ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	2.815.725	8.624.005
Dönem içinde ayrılan karşılık	5.554.065	-
Dönem içinde ödenen	(1.780.176)	(6.271.913)
Geri çevrilen karşılık	-	-
Yabancı para çevrim farkları	501.383	463.633
31 Aralık	7.090.997	2.815.725

Personel Prim Karşılığı

Personel prim karşılığının 31 Aralık 2017 ve 2016 dönemlerine ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	-	11.044.995
Dönem içinde ayrılan karşılık	34.436.836	-
Dönem içinde ödenen	-	(9.970.922)
Geri çevrilen karşılık	-	(1.074.073)
31 Aralık	34.436.836	-

Kıdem Tazminatı Karşılığı

Grup, Türk İş Kanunu'na göre, en az bir yıllık hizmeti tamamlayarak 25 yıllık çalışma hayatı ardından emekliye ayrılan (kadınlar için 58, erkekler için 60 yaş), iş ilişkisi kesilen, askerlik hizmetleri için çağrılan veya vefat eden her çalışanına kıdem tazminatı ödemek mecburiyetindedir.

Ödenecek tazminat, her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 4.732,48 TL (31 Aralık 2016: 4.297,21 TL) ile sınırlandırılmıştır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

Kıdem Tazminatı Karşılığı (devamı)

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup'un, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar", Grup'un yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Ana varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olmasıdır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. Bu nedenle, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, ekli finansal tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır. İlgili bilanço tarihindeki karşılıklar, yıllık %7,00 enflasyon (2016: % 6,50) ve %11,78 (2016: %10,75) faiz oranı varsayımlarına göre yaklaşık %4,47 (2016: %3,99) olarak elde edilen reel iskonto oranı kullanılmak suretiyle hesaplanmıştır. İsteğe bağlı işten ayrılma oranları da 0-15 yıl çalışanlar için %13,95 (2016: %13,46), 16 ve üzeri yıl çalışanlar için %0 olarak dikkate alınmıştır. Grup'un kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olan 5.001,76 TL tavan tutarı dikkate alınmıştır.

Kıdem tazminatı karşılığının 31 Aralık 2017 ve 2016 dönemlerine ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	7.468.611	5.974.463
Aktüeryal kayıp	-	165.923
Hizmet maliyeti	3.716.317	4.548.664
Faiz maliyeti	248.327	337.962
Ödenen kıdem tazminatı	(2.744.146)	(3.558.401)
31 Aralık	8.689.109	7.468.611

Hizmet maliyeti ve faiz maliyeti personel giderleri içerisinde muhasebeleştirilmiştir. Hesaplanan aktüeryal kazançlar ve kayıplar 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla diğer kapsamlı kar veya zarar tablosuna yansıtılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü hesaplamasında kullanılan önemli tahminler iskonto oranı ve isteğe bağlı işten ayrılma olasılığıdır.

- İskonto oranının %1 düşük alınması durumunda, kıdem tazminatı yükümlülüğü 1.008.581 TL (2016: 935.018 TL) daha fazla, %1 yüksek alınması durumunda ise 854.357 TL (2016: 783.346 TL) daha az olacaktır.
- Diğer varsayımlar aynı bırakılarak, işten kendi isteği ile ayrılma olasılığı %1 daha düşük alınması durumunda kıdem tazminatı yükümlülüğü 149.460 TL (2016: 126.378 TL) daha az, %1 daha yüksek alınması durumunda ise 171.991 TL (2016: 145.517 TL) daha yüksek olacaktır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 18 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren dönemlere ait niteliklerine göre giderlere ilişkin detaylar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Yakıt giderleri	1.516.097.738	985.775.955
Personel giderleri	712.653.223	645.214.424
Faaliyet kiralaması giderleri	572.402.539	466.867.310
Bakım giderleri	419.206.306	360.570.191
Yer hizmetleri ve istasyon giderleri	386.919.947	309.062.974
Amortisman ve itfa payı giderleri	330.074.892	226.520.338
Üst geçiş giderleri	328.011.538	257.145.897
Konma giderleri	163.074.503	124.823.419
Komisyon giderleri	99.994.561	68.481.782
Yolcu hizmet ve ikram giderleri	54.970.424	47.161.845
Reklam giderleri	45.243.170	70.417.454
Diğer	314.724.374	282.467.120
	4.943.373.215	3.844.508.709

NOT 19 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer dönen varlıklar

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla diğer dönen varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
KDV alacakları	14.217.897	7.241.807
Diğer	258.356	212.534
	14.476.253	7.454.341

Diğer kısa vadeli yükümlülükler

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla diğer kısa vadeli yükümlülüklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	1.205.896	212.930
	1.205.896	212.930

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 20 - SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla sermayenin ayrıntıları aşağıdaki gibidir:

Hissedarlar:	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	(%)	TL	(%)	TL
Esas Holding	62,92	64.353.570	62,92	64.353.570
Halka Açık Kısım	34,51	35.294.000	34,51	35.294.000
Emine Kamışlı	0,86	874.810	0,86	874.810
Ali İsmail Sabancı	0,86	874.810	0,86	874.810
Kazım Köseoğlu	0,43	437.405	0,43	437.405
Can Köseoğlu	0,43	437.405	0,43	437.405
TL tarihi sermaye	100,0	102.272.000	100,0	102.272.000

Şirket'in sermayesi her birinin nominal değeri 1 TL olan 102.272.000 adet hisseden oluşmaktadır (31 Aralık 2016: 102.272.000 adet). Çıkarılan bütün hisseler nakden ödenmiştir.

Kar dağıtımı

18-19 Nisan 2013 tarihlerinde gerçekleşen talep toplama sonrasında, Şirket payları 26 Nisan 2013 tarihinden itibaren Borsa İstanbul'da işlem görmeye başlamıştır. Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler.

Kar Dağıtımına Konu Edilebilecek Kaynaklar:

Şirket'in bilanço tarihi itibarıyla yasal kayıtlarında kar dağıtımına konu edilebilecek kaynakları bulunmamaktadır (31 Aralık 2016: Bulunmamaktadır).

Yabancı para çevrim farkları

Konsolide finansal tablolar ve dipnotların hazırlanabilmesi amacıyla, TMS 21 uyarınca, Grup'un TMS'ye göre hazırlanmış finansal tablolarındaki özsermaye hariç bilanço kalemleri bilanço tarihindeki Avro kuruyla; özsermaye kalemleri, gelir ve giderler ile nakit akımları ise işlemin gerçekleştiği tarihin kuruyla (tarihsel kur) TL'ye çevrilmiş ve çevrim farkı özkaynaklar altında gösterilmiştir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 20 - SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ (devamı)

Finansal riskten korunma kazanç/kayıpları

Finansal Riskten Korunma Kazanç/Kayıpları, gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerin doğrudan özkaynak içerisinde muhasebeleştirilmesi sonucu ortaya çıkar. Finansal riske karşı korunmadan elde edilen ertelenmiş kazanç/zarar toplamı, finansal riske karşı korunan işlemin etkisi kar/zararı etkilediğinde kar/zararda muhasebeleştirilir.

Pay ihraç primleri

18-19 Nisan 2013 tarihlerinde halka arz edilen hisselerin nominal bedelinden daha yüksek bir fiyat üzerinden satılması nedeniyle oluşan 455.687.025 TL'lik fark, paylara ilişkin primler olarak muhasebeleştirilmiştir.

Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi

Grup'un 28 Eylül 2010 tarihinde İzair'in çoğunluk hissesini satın alması, işletme birleşmesi öncesi ve sonrasında her iki işletmede de nihai kontrol hakkına sahip ortaklığı bulunan Esas Holding A.Ş.'nin hakim ortak olarak değişmemiş olması sebebiyle, ortak kontrol altında gerçekleşen işletme birleşmesi olarak tanımlanmıştır.

Kontrol gücü olmayan paylar

Bağlı ortaklıkların net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında kontrol gücü olmayan paya sahip hissedarların payları, konsolide bilanço ve kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda kontrol gücü olmayan paylar olarak gösterilmektedir.

Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazanç/kayıp fonu

TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" kapsamındaki yükümlülüklerin belirlenmesinde kullanılan aktüeryal varsayımların değişiminden kaynaklanan etkiler tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazanç/kayıp fonunda gösterilmektedir.

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Yasal kayıtlarda, geçmiş dönem karlarından ayrılan ve dağıtım dışı kalan karlar kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerde gösterilmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 21 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllara ait hasılat ve satışların maliyetine ilişkin detaylar aşağıdaki gibidir:

Hasılat:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Tarifeli uçuş gelirleri	3.848.785.291	2.704.834.882
<i>Yurtdışı tarifeli uçuş gelirleri</i>	2.446.458.965	1.607.104.008
<i>Yurtiçi tarifeli uçuş gelirleri</i>	1.402.326.326	1.097.730.874
Yan gelirler	1.154.579.146	816.586.154
Kısa dönem uçak kira geliri	74.665.272	-
Charter uçuş gelirleri	168.948.460	114.487.922
Diğer gelirler	101.595.240	71.562.177
	5.348.573.409	3.707.471.135

Tarifeli uçuş gelirlerinin coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Avrupa	1.848.971.089	1.182.937.849
Yurtiçi	1.402.326.326	1.097.730.874
Diğer	597.487.876	424.166.159
	3.848.785.291	2.704.834.882

Satışların maliyeti:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Yakıt giderleri	1.516.097.738	985.775.955
Faaliyet kiralaması giderleri	572.402.539	466.867.310
Personel giderleri	630.489.348	574.448.235
Bakım giderleri	419.206.306	360.570.191
Yer hizmetleri ve istasyon giderleri	386.919.947	309.062.974
Amortisman ve itfa payı giderleri	294.891.927	202.393.619
Üst geçiş giderleri	328.011.538	257.145.897
Konma giderleri	163.074.503	124.823.419
Yolcu hizmet ve ikram giderleri	54.970.424	47.161.845
Diğer	207.710.039	183.052.358
	4.573.774.309	3.511.301.803

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 22 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ VE PAZARLAMA GİDERLERİ

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Pazarlama giderleri	186.893.200	182.641.780
Genel yönetim giderleri	182.705.706	150.565.126
	369.598.906	333.206.906

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllara ait genel yönetim giderleri ile pazarlama giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir (ilgili tarihlerde sona eren yıllarda araştırma ve geliştirme gideri bulunmamaktadır):

Genel yönetim giderleri:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Personel giderleri	62.481.414	53.617.503
Amortisman ve itfa payı giderleri	28.489.255	19.502.965
Bilgi işlem giderleri	30.438.345	22.904.779
Kira giderleri	18.717.680	16.667.867
Danışmanlık giderleri	13.777.575	10.254.269
Seyahat giderleri	3.752.433	3.206.675
Noter ve diğer yasal giderler	4.943.073	5.294.901
Genel ofis giderleri	2.685.727	2.335.674
Haberleşme giderleri	1.906.435	1.729.643
Eğitim giderleri	2.226.646	1.918.917
Diğer	13.287.123	13.131.933
	182.705.706	150.565.126

Pazarlama giderleri:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Komisyon giderleri	99.994.561	68.481.782
Reklam giderleri	45.243.170	70.417.454
Personel giderleri	19.682.461	17.148.686
Çağrı merkezi giderleri	10.301.340	10.485.131
Amortisman ve itfa payı giderleri	6.693.710	4.623.754
Diğer	4.977.958	11.484.973
	186.893.200	182.641.780

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 23 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

Esas faaliyetlerden diğer gelirler:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı geliri	52.614.474	53.643.960
Şüpheli alacak iptal geliri	2.318.015	-
Reeskont iptal geliri	-	20.071
Diğer gelir	3.818.284	2.712.638
	58.750.773	56.376.669

Esas faaliyetlerden diğer giderler:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Şüpheli alacak gideri	-	231.390
Vergi yeniden yapılandırma gideri	-	13.935.961
Ceza giderleri	-	584.138
Diğer gider	2.208.765	10.542.409
	2.208.765	25.293.898

NOT 24 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden gelirler ve giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

Yatırım faaliyetlerinden gelirler:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Uçak satışından kaynaklanan gelirler	215.650.992	-
İştirak satışından elde edilen gelir	20.224.633	-
Yatırım faaliyetlerinden elde edilen kur farkı geliri	-	23.029.095
Diğer gelirler	843.122	2.831.473
	236.718.747	25.860.568

Yatırım faaliyetlerinden giderler:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan kur farkı gideri	68.718.782	-
	68.718.782	-

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 25 - FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren dönemlere ait finansman gelirlerinin ve giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

Finansman gelirleri:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Kur farkı geliri	44.428.216	-
Faiz geliri	42.999.564	27.921.205
Türev işlemlerden gelirler	-	6.662.908
	87.427.780	34.584.113

Finansman giderleri:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Finansal kiralama faiz giderleri	52.681.317	16.139.463
Diğer komisyon giderleri	43.313.744	22.207.867
Kefalet komisyonu giderleri	11.933.266	11.955.096
Kur farkı gideri	-	50.437.216
Türev işlemlerden giderler	3.829.569	-
Banka kredileri faiz giderleri	6.256.260	-
	118.014.156	100.739.642

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 26 - DİĞER KAPSAMLI GELİR UNSURLARININ ANALİZİ

Yabancı para çevrim farkları

	2017	2016
1 Ocak	638.375.994	406.940.383
Ana ortaklığa ait parasal olmayan değerlerin çevriminden kaynaklanan kur farkları	375.150.388	246.728.965
Yurtiçindeki bağlı ortaklığa ait parasal olmayan değerlerin çevriminden kaynaklanan kur farkları	31.065.472	6.429.228
Yurtdışındaki bağlı ortaklığa ait parasal olmayan değerlerin çevriminden kaynaklanan kur farkları	(9.468.094)	(21.722.582)
31 Aralık	1.035.123.760	638.375.994

Nakit akış riskinden korunma (kayıp)/kazançları

	2017	2016
1 Ocak	291.850	(22.138.754)
Nakit akımlarının finansal riske karşı korunması işleminin muhasebeleştirilmesinden elde edilen kazanç	29.336.786	28.038.256
Nakit akımlarının finansal riske karşı korunması işlemi ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi	(5.867.357)	(5.607.652)
31 Aralık	23.761.279	291.850

Finansal riskten korunma fonu, gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerin doğrudan özkaynak içerisinde muhasebeleştirilmesi sonucu ortaya çıkar. Finansal riske karşı korunmadan elde edilen ertelenmiş kazanç/zarar toplamı, finansal riske karşı korunan işlemin etkisi kar/zararı etkilediğinde kar/zararda muhasebeleştirilir.

Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazanç / (kayıp) fonu

	2017	2016
1 Ocak	(3.305.232)	(3.172.494)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	-	(165.923)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi	-	33.185
31 Aralık	(3.305.232)	(3.305.232)

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL)

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Cari kurumlar vergisi karşılığı	-	-
Eksi: Peşin ödenen vergi ve fonlar	(9.418.493)	(3.586.742)
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar (*)	(9.418.493)	(3.586.742)

(*) Peşin ödenen vergilerin, ödenecek kurumlar vergisini aşan kısmı cari dönem vergisi ile ilgili varlıklar altında gösterilmektedir.

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Vergi giderleri		
- Cari dönem kurumlar vergisi gideri	-	-
- Ertelenmiş vergi geliri / (gideri)	(102.204.683)	7.486.578
Toplam vergi geliri/(gideri)	(102.204.683)	7.486.578

Kurumlar Vergisi

Grup, Türkiye’de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Grup’un cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır. Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi yükümlülükleri, konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi oranı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler (varsa geçmiş yıl zararları ve tercih edildiği takdirde kullanılan yatırım indirimleri) düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

Türkiye’de uygulanan kurumlar vergisi oranı %20’dir (2016: %20).

Ertelenmiş Vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TMS’ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile TMS’ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir.

Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasiflerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı olarak 2018, 2019 ve 2020 yıllarında tersine dönmesi beklenen geçici zamanlama farkları üzerinden %22, 2021 ve sonrasında tersine dönmesi beklenen geçici zamanlama farkları üzerinden ise %20 kullanılmıştır (2016: %20).

Türkiye’de işletmelerin konsolide vergi iadesi beyan edememeleri sebebiyle, ertelenmiş vergi varlıkları olan bağlı ortaklıklar, ertelenmiş vergi yükümlülükleri olan bağlı ortaklıklar ile netleştirilmez ve ayrı olarak gösterilir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı)

31 Aralık 2017 itibarıyla ertelenmiş vergi yükümlülüğünün hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017				
	31 Aralık 2017	Yabancı para çevrim farkı	Diğer kapsamlı gelir / gider vergi etkisi	Dönem ertelenmiş vergi gideri	1 Ocak 2017
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki net fark	(624.357.358)	(103.875.879)	-	(86.309.504)	(434.171.975)
Devreden mali zararlar	83.889.710	15.703.018	-	(73.783.904)	141.970.596
Devlet Teşvik ve Yardımları	43.495.964	3.875.103	-	39.620.861	-
Kıdem tazminatı karşılığı	1.737.822	(306.251)	-	90.336	1.953.737
Dava karşılıkları	1.956.443	312.869	-	368.920	1.274.654
Kullanılmamış izin ve prim tahakkuku	2.420.339	679.577	-	(268.651)	2.009.413
Uçuş puan yükümlülükleri	5.306.727	1.006.563	-	(609.914)	4.910.078
Uçak bakım yükümlülükleri	123.643.472	20.289.526	-	18.045.709	85.308.237
Türev finansal araçlar makul değer değişimi	(6.395.968)	(57.175)	(5.867.357)	(245.963)	(225.473)
Diğer	13.467.795	2.812.954	-	6.891.940	3.762.901
Ertelenmiş vergi karşılığı (*)	(39.723.541)	-	-	(6.004.513)	(33.719.029)
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	(394.558.595)	(59.559.695)	(5.867.357)	(102.204.683)	(226.926.861)

(*) 31 Aralık 2017 itibarı ile finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlığı bulunmaması sebebiyle 1 Ocak – 31 Aralık 2017 hareketi net olarak gösterilmiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı)

31 Aralık 2016 itibarıyla her bir konsolide ertelenmiş vergi varlığının hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2016				
	31 Aralık 2016	Yabancı para çevrim farkı	Diğer kapsamlı gelir / gider vergi etkisi	Dönem ertelenmiş vergi gideri	1 Ocak 2016
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki net fark	(6.766.467)	(608.984)	-	(7.535.406)	1.377.923
Kıdem tazminatı karşılığı	532.464	7.334	33.185	(35.398)	527.343
Dava karşılıkları	7.926	1.071	-	1.389	5.466
Kullanılmamış izin ve prim tahakkuku	633.051	(6.287)	-	639.338	-
Devreden mali zararlar	42.603.926	1.117.607	-	10.252.355	31.233.964
Uçak bakım yükümlülükleri	4.515.719	594.198	-	1.118.670	2.802.851
Diğer	(953.617)	23.861	-	(588.778)	(388.700)
Ertelenmiş vergi karşılığı (*)	(33.719.029)	(9.006)	-	(6.791.283)	(26.918.740)
Ertelenmiş vergi varlığı	6.853.973	1.119.794	33.185	(2.939.113)	8.640.107

(*) Ertelenmiş vergi karşılığı İzair’in devreden mali zararlarına ilişkin olarak ayrılmıştır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı)

31 Aralık 2016 itibarıyla her bir konsolide ertelenmiş vergi yükümlülüğünün hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2016				
	31 Aralık 2016	Yabancı para çevrim farkı	Diğer kapsamlı gelir / gider vergi etkisi	Dönem ertelenmiş vergi gideri	1 Ocak 2016
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki net fark	(427.405.508)	(57.974.056)	-	(78.293.113)	(291.138.339)
Devreden mali zararlar	99.366.670	9.963.790	-	89.402.880	-
Kıdem tazminatı karşılığı	1.421.273	79.853	-	213.953	1.127.467
Dava karşılıkları	1.266.728	150.283	-	655.273	461.172
Kullanılmamış izin ve prim tahakkuku	1.376.362	279.544	-	(268.140)	1.364.958
Uçuş puan yükümlülükleri	4.910.078	732.246	-	(577.700)	4.755.532
Uçak bakım yükümlülükleri	80.792.518	10.203.018	-	28.926.899	41.662.601
Türev finansal araçlar makul değer değişimi	(225.473)	1.479.434	(5.607.652)	(31.262.132)	35.164.877
Diğer	4.716.518	460.645	-	1.627.771	2.628.102
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	(233.780.834)	(34.625.243)	(5.607.652)	10.425.691	(203.973.630)

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)***Ertelenmiş Vergi (devamı)***

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihi itibarıyla, Grup'un ertelenmiş vergi karşılığı hesapladığı taşınabilir mali zarar tutarları ve kullanabileceği en son hesap dönemleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
2017	-	1.046.604
2018	26.246.007	24.487.645
2019	49.028.805	45.744.099
2020	97.047.845	97.316.797
2021 ve sonrası	26.295.048	-
	198.617.705	168.595.145

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde diğer kapsamlı gelire ait vergi etkileri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017		
	Vergi öncesi tutar	Vergi gideri	Vergi sonrası tutar
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	404.978.148	-	404.978.148
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/(kayıpları)	-	-	-
Finansal riskten korunma fonundaki değişim	29.336.786	(5.867.357)	23.469.429
Diğer kapsamlı gelir	434.314.934	(5.867.357)	428.447.577

	1 Ocak - 31 Aralık 2016		
	Vergi öncesi tutar	Vergi geliri	Vergi sonrası tutar
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	230.474.848	-	230.474.848
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/(kayıpları)	(165.923)	33.185	(132.738)
Finansal riskten korunma fonundaki değişim	28.038.256	(5.607.652)	22.430.604
Diğer kapsamlı gelir	258.347.181	(5.574.467)	252.772.714

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı)

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllara ait konsolide kar veya zarar tablosunda yer alan vergi giderinin mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Vergi öncesi kar / (zarar)	603.267.781	(143.669.576)
Vergi oranı	%20	%20
Cari vergi oranı kullanılarak hesaplanan vergi tutarı	(120.653.556)	28.733.915
Kanunen kabul edilmeyen giderlerin vergi etkisi	(7.926.078)	(5.594.390)
Yatırım destek kazancı	43.495.964	-
Vergiden istisna gelirler	17.053.635	4.427.581
Üzerinden ertelenmiş vergi		
hesaplanmayan geçmiş yıllar zararları etkisi	(19.861.771)	(16.859.514)
Farklı vergi oranına tabi bağlı ortaklıkların etkisi	(19.734.771)	(16.742.514)
Yabancı para çevrim farkları etkisi ve diğer	5.421.894	13.521.500
Dönem vergi (gideri) / geliri	(102.204.683)	7.486.578

NOT 28 - PAY BAŞINA KAZANÇ / (KAYIP)

Konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda belirtilen pay başına kazanç/(kayıp), net dönem karının/(zararının) ilgili dönem içinde çıkarılmış hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir. Buna göre Grup'un 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren dönemlere ilişkin pay başına kazanç/(kayıp) tutarları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Ana ortaklığa ait net dönem		
karı	502.247.817	(133.730.835)
İhraç edilmiş hisselerin dönem içindeki		
ağırlıklı ortalama adedi	102.272.000	102.272.000
Pay başına kazanç / (kayıp)	4,91	(1,31)

NOT 29 - KUR DEĞİŞİMİNİN ETKİLERİ

Kur değişimi etkilerinin detayına Not 32 kur riski yönetimi alt başlığında yer verilmiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 30 - TÜREV ARAÇLAR

Türev Araçlar Gerçeğe Uygun Değeri

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	Varlıklar	Yükümlülükler	Varlıklar	Yükümlülükler
Kısa vadeli	31.979.841	-	1.127.368	-
	31.979.841	-	1.127.368	-

Türev işlemlere ilişkin açıklamalar Not 2.5 ve Not 33'te verilmiştir.

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLAR

Finansal Borçlar

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla finansal borçların detayları aşağıdaki gibidir:

Kısa vadeli finansal borçlar	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kısa vadeli banka kredileri	541.267.652	-
Uzun vadeli finansal kiralama borçlarının kısa vadeli kısımları	355.987.254	338.293.216
	897.254.906	338.293.216
Uzun vadeli finansal borçlar	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Uzun vadeli finansal kiralama borçları	2.711.225.518	2.338.272.374
	2.711.225.518	2.338.272.374

a) Banka Kredileri

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla kısa vadeli kredilerin ağırlıklı ortalama etkin faiz oranları, orijinal tutarları ve TL karşılıklarının detayı aşağıdaki gibidir (31 Aralık 2016 itibarıyla bulunmamaktadır):

31 Aralık 2017	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)	Para birimi	Orijinal tutar	TL karşılığı
Kısa vadeli krediler	2,21%	USD	143.500.000	541.267.652
				541.267.652

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal Borçlar (devamı)

b) Finansal Kiralama Borçları

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla finansal kiralama yükümlülüğüne ilişkin detaylar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
1 yıldan az	444.735.353	389.599.184
1 - 5 yıl arası	1.695.330.708	1.549.886.614
5 yıldan fazla	1.511.332.834	1.118.924.055
	3.651.398.895	3.058.409.853
Eksi: Gelecek dönemlere ait faiz gideri	(584.186.123)	(381.844.263)
	3.067.212.772	2.676.565.590

Finansal kiralama yükümlülüklerinin asgari kira ödemelerinin bugünkü değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
1 yıldan az	355.987.254	338.293.216
1 - 5 yıl arası	1.387.401.998	1.348.471.440
5 yıldan fazla	1.323.823.520	989.800.934
	3.067.212.772	2.676.565.590

Grup bazı uçaklarını ve yer işletme ekipmanlarını finansal kiralama yoluyla satın almaktadır. Bilanço tarihi itibarıyla finansal kiralama sözleşmeleri uyarınca ortalama kiralama süresi 6,57 yıldır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Avro cinsinden değişken faizli finansal kiralama yükümlülükleri için ağırlıklı ortalama faiz oranı %1,64 (31 Aralık 2016: %0,50) ve ABD Doları cinsinden değişken faizli finansal kiralama yükümlülükleri için ağırlıklı ortalama faiz oranı ise %5,54'dir (31 Aralık 2016: %4,61).

Bilanço tarihi itibarıyla finansal kiralama işlemine konu edilen varlıkların net defter değeri 4.008.199.891 TL'dir (31 Aralık 2016: 3.286.031.801 TL).

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal Borçlar (devamı)

b) Finansal Kiralama Borçları (devamı)

Grup'un, finansal kiralama yoluyla satın aldığı bazı uçaklarda US Ex-Im Bank tarafından sağlanan garanti bulunmaktadır.

Bu finansman modeli için Grup'un, uçak üreticisinin, finansmanı sağlayan bankanın, Ex-Im Bank'ın, yalnızca söz konusu finansman amacıyla kurulmuş ve tek faaliyet konusu bu finansmanı gerçekleştirerek üzerine aldığı uçağı finansal kiralama yöntemi ile Grup'a kiralamak olan özel amaçlı şirketin ("ÖAŞ"), ÖAŞ'yi yöneten mutemet firmanın ve mutemet firmanın hisselerinin rehneldildiğı yediemin firmanın taraf olduğı bir anlaşma imzalanmaktadır. Bu yapıda ÖAŞ, uçağın teslim tarihi itibarıyla finansmanı tedarik eden bankaya borçlanarak uçağı uçak üreticisinden satın alır. ÖAŞ'de ortaklık payı bulunan ve ÖAŞ'yi yöneten mutemet firma hisseleri ise Ex-Im Bank adına yediemin firmaya rehneldilir.

Buna ek olarak uçağın mülkiyeti kiralayana ait olup bu yükümlölüklerle ilişkin Esas Holding'in Grup adına kefaleti bulunmaktadır.

Esas Holding'in sağladığı tam garanti ile Grup, finansal kiralama altındaki tüm yükümlölüklerinden dolayı ÖAŞ'yi tazmin etme sorumluluğı altındadır. Bu yapıdaki tüm Ex-Im Bank destekli kredilerde karşılıklı teminat ve temerrüt şartları bulunmaktadır. Sözleşme şartlarında, uçağın tam hasarı veya ortadan kaldırılmayan bir temerrüt oluşursa, Grup uçağına el konulması ve uçağın satılması sonucu borç verene olan borcun kapatılması ile Ex-Im Bank garantisinin ortadan kalkması gibi durumlarda Ex-Im Bank garantili borçların geri ödenmesini zorunlu kılar. Esas Holding A.Ş.'nin, Grup üzerindeki sahipliğinin sonlanması da finansal kiralamanın muacceliyetine kesbetmesine neden olabilir. İlave olarak Ex-Im Bank garantili borçlanmayı düzenleyen Ex-Im Bank dokümantasyonu, ÖAŞ üzerinde, ÖAŞ'nin yükümlölükleri ile ilgili, ticari faaliyetin mahiyeti ve uçaklar ile ÖAŞ'nin diğler varlıkları üzerine konabilecek diğler rehinler konusunda sınırlama hükümlerini getiren taahhütleri tanzim ederken, Grup'un varlıklarının satışı, birleşme, konsolidasyon konusunda da sınırlamalar ile beraber bu değışiklikleri Ex-Im Bank onayına tabii tutmaktadır.

Grup'un US Ex-Im garantisi kullanılmadan finansal kiralama yoluyla Aralık 2013' te satın aldığı bir adet uçak için de, esas olarak, yukarıda US Ex-Im garantisi altında finansal kiralama yoluyla uçak satın alınmasında kullanılan aynı finansman metodu kullanılmakla beraber, burada uçağın mülkiyetine haiz ÖAŞ üzerindeki tüm haklar finansmanı tedarik eden banka tarafından rehneldilir. Söz konusu uçak için Grup adına Esas Holding kefaleti bulunmamaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal Borçlar (devamı)

c) Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan yükümlülüklerin mutabakatı

Grup'un finansman faaliyetlerinden kaynaklanan yükümlülüklerine ilişkin değişimler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

	1 Ocak 2017	Kredi kullanımı ve kredi geri ödemeleri	Yeni finansal kiralama ve finansal kiralama ödemeleri, (net)	Kur farkı hareketleri	31 Aralık 2017
Banka kredileri	-	515.623.600	-	25.644.052	541.267.652
Finansal kiralama işlemlerinden borçlar	2.676.565.590	-	224.478.316	166.168.866	3.067.212.772
	2.676.565.590	515.623.600	224.478.316	191.812.918	3.608.480.424

	1 Ocak 2016	Kredi kullanımı ve kredi geri ödemeleri	Yeni finansal kiralama ve finansal kiralama ödemeleri, (net)	Kur farkı hareketleri	31 Aralık 2016
Banka kredileri	6.826.527	(6.826.527)	-	-	-
Finansal kiralama işlemlerinden borçlar	1.408.610.255	-	954.455.504	313.499.831	2.676.565.590
	1.415.436.782	(6.826.527)	954.455.504	313.499.831	2.676.565.590

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Sermaye Risk Yönetimi

Grup, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını artırmayı hedeflemektedir.

Grup'un sermaye yapısı Not 31'de açıklanan finansal kiralama ve kredileri de içeren borçlar, ve sırasıyla nakit ve nakit benzerleri, çıkarılmış sermaye, paylara ilişkin primler ile geçmiş yıl kazançlarını içeren özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır. Grup, işletme sermayesi ihtiyacını operasyonlarından elde ettiği nakit ile ve gerektiğinde yerli ve yabancı bankalardan sağladığı kredi limitleri vasıtası ile karşılamaktadır.

Grup'un sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilen riskler Grup'un üst yönetimi tarafından değerlendirilir. Bu incelemeler sırasında üst yönetim sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilebilen riskleri de değerlendirir ve Yönetim Kurulu'nun kararına bağlı olanları Yönetim Kurulu'nun değerlendirmesine sunar. Grup, üst yönetim ve Yönetim Kurulu'nun değerlendirmelerine dayanarak sermaye çeşitlendirmesini yeni borç edinilmesi, mevcut olan borcun geri ödenmesi ve/veya sermaye artışına gidilmesi yollarıyla dengede tutmayı amaçlamaktadır. Grup'un genel sermaye risk yönetim stratejisi önceki yıllara göre değişmemiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Sermaye Risk Yönetimi (devamı)

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla, nakit ve nakit benzeri değerlerin finansal borçlardan düşülmesiyle hesaplanan net borcun, toplam sermayeye bölünmesi ile bulunan borç sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Finansal Borçlar	3.608.480.424	2.676.565.590
Eksi: Nakit ve Nakit Benzerleri	(1.988.110.247)	(692.270.625)
Net Borç	1.620.370.177	1.984.294.965
Toplam Özkaynak	2.484.638.206	1.569.321.345
Toplam Sermaye	4.105.008.383	3.553.616.310
Net Borç/Toplam Sermaye Oranı	0,4	0,6

Finansal Risk Faktörleri

Grup faaliyetleri nedeniyle piyasa riski (kur riski, gerçeğe uygun değer faiz oranı riski, nakit akımı faiz oranı riski ve fiyat riski), kredi riski ve likidite riskine maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetimi programı genel olarak mali piyasalardaki belirsizliğin, Grup finansal performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerinin minimize edilmesi üzerine odaklanmaktadır. Grup, çeşitli finansal risklerden korunmak amacı ile türev ürünleri kullanmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kredi riski yönetimi

31 Aralık 2017	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar			
	İlişkili Taraf	Diğer	İlişkili Taraf	Diğer		
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan						
azami kredi riski (A+B+C+D) (*)	-	187.401.375	1.733.767	126.631.116	1.987.376.287	31.979.841
Azami riskin teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	23.817.479	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	-	169.552.084	1.733.767	126.631.116	1.987.376.287	31.979.841
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	17.849.291	-	-	-	-
- Teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	5.072.589	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri						
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	6.979.931	-	1.829.372	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(6.979.931)	-	(1.829.372)	-	-
- Net değerın teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
- Net değerın teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(**) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat mektuplarından oluşmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kredi riski yönetimi (devamı)

31 Aralık 2016	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar			
	İlişkili Taraf	Diğer	İlişkili Taraf	Diğer		
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan						
azami kredi riski (A+B+C+D) (*)	-	212.269.499	1.097.807	138.694.721	691.853.303	1.127.368
Azami riskin teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	21.463.681	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	-	201.795.193	1.097.807	138.694.721	691.853.303	1.127.368
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	10.474.306	-	-	-	-
- Teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	997.922	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri						
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	8.998.147	-	1.706.812	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(8.998.147)	-	(1.706.812)	-	-
- Net değer teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
- Net değer teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(**) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat mektuplarından oluşmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kredi riski yönetimi (devamı)

Vadesi geçen alacakların yaşlandırması aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2017	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar	Banka mevduatları	Toplam
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	1.389.682	-	-	1.389.682
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	10.849.608	-	-	10.849.608
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	663.033	-	-	663.033
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	11.926.899	1.829.372	-	13.756.271
Teminat altına alınmış alacaklar	(5.072.589)	-	-	(5.072.589)
	19.756.633	1.829.372	-	21.586.005

31 Aralık 2016	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar	Banka mevduatları	Toplam
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	140.444	-	-	140.444
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	10.145.537	-	-	10.145.537
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	81.345	-	-	81.345
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	9.105.127	1.706.812	-	10.811.939
Teminat altına alınmış alacaklar	(997.922)	-	-	(997.922)
	18.474.531	1.706.812	-	20.181.343

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Likidite risk yöntemi

Grup, tahmini ve fiili nakit akımlarını düzenli olarak takip ederek ve finansal varlıkların ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanma rezervinin devamını sağlayarak, likidite riskini yönetir.

Aşağıdaki tablo, Grup'un finansal yükümlülüklerinin vade dağılımını göstermektedir. Aşağıdaki tablolar, Grup'un yükümlülükleri iskonto edilmeden ve ödemesi gereken en erken tarihler esas alınarak hazırlanmıştır. Söz konusu yükümlülükler üzerinden ödenecek faizler aşağıdaki tabloya dahil edilmiştir.

31 Aralık 2017		Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri					
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	541.267.652	541.267.652	69.780.150	471.487.502	-	-
Finansal kiralama yükümlülükleri	3.067.212.772	3.651.398.895	110.156.055	334.579.298	1.695.330.708	1.511.332.834
Ticari borçlar	393.710.155	393.710.155	393.710.155	-	-	-
Yolcu havaalanı vergi yükümlülüğü	87.660.301	87.660.301	68.493.603	19.166.698	-	-
	4.089.850.880	4.674.037.003	642.139.963	825.233.498	1.695.330.708	1.511.332.834

		Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri					
Türev finansal yükümlülükler (net)						
Türev nakit giriş çıkışları, net	31.979.841	32.586.614	9.573.394	23.013.220	-	-

31 Aralık 2016		Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri					
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Finansal kiralama yükümlülükleri	2.676.565.590	3.058.409.853	93.835.591	295.763.593	1.549.886.614	1.118.924.055
Ticari borçlar	317.877.743	317.877.743	317.877.743	-	-	-
Yolcu havaalanı vergi yükümlülüğü	60.671.024	60.671.024	47.827.606	12.843.418	-	-
	3.055.114.357	3.436.958.620	459.540.940	308.607.011	1.549.886.614	1.118.924.055

		Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri					
Türev finansal yükümlülükler (net)						
Türev nakit giriş çıkışları, net	1.127.368	1.165.173	121.411	1.043.762	-	-

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Piyasa riski

Grup’un faaliyetleri öncelikle, aşağıda ayrıntılarına yer verildiği üzere, döviz kuru, akaryakıt fiyatı ve faiz oranındaki değişiklikler ile ilgili finansal risklere maruz kalmaktadır. Döviz kuru, akaryakıt fiyatı ve faiz oranı ile ilişkilendirilen riskleri kontrol altında tutabilmek için Grup türev ürünleri kullanmaktadır.

Kur riski yönetimi

Grup, özellikle Türk Lirası gelir, ABD Doları bazlı borçlanma ve yakıt alımları gibi Avro dışındaki para birimlerinde işlemler gerçekleştirmektedir. Avro dışındaki para birimleri ile gerçekleştirilen bu işlemler Grup’u kur riskine maruz bırakmaktadır. Kur riski, onaylanmış politikalara dayalı olarak yapılan vadeli döviz alım/satım sözleşmeleri ile yönetilmektedir.

Grup’un yabancı para cinsinden parasal ve parasal olmayan varlıklarının ve yükümlülüklerinin 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla dağılımı aşağıdaki gibidir:

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kur riski yönetimi (devamı)

31 Aralık 2017	TL Toplam	ABD Doları	TL	İngiliz Sterlini	Diğer
1. Ticari Alacak	186.534.476	20.358.928	74.550.319	926.837	30.483.706
2a. Parasal Finansal Varlıklar	1.783.513.540	452.531.681	49.136.540	2.095.796	16.825.480
2b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
3. Diğer	569.326.978	146.780.474	10.882.284	59.813	4.499.556
4. DÖNEN VARLIKLAR	2.539.374.994	619.671.083	134.569.143	3.082.446	51.808.742
5. Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-
6a. Parasal Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
6b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
7. Diğer	263.707.915	69.286.432	667.356	19.800	1.598.476
8. DURAN VARLIKLAR	263.707.915	69.286.432	667.356	19.800	1.598.476
9. TOPLAM VARLIKLAR	2.803.082.909	688.957.515	135.236.499	3.102.246	53.407.218
10. Ticari Borçlar	233.326.734	39.864.039	70.606.121	422.200	10.212.542
11. Finansal Yükümlülükler	662.721.400	175.699.621	-	-	-
12a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	106.868.503	5.055.674	87.401.848	-	397.158
12b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
13. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	1.002.916.637	220.619.334	158.007.969	422.200	10.609.700
14. Ticari Borçlar	-	-	-	-	-
15. Finansal Yükümlülükler	1.193.147.908	316.325.435	-	-	-
16a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
16b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
17. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	1.193.147.908	316.325.435	-	-	-
18. TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	2.196.064.545	536.944.769	158.007.969	422.200	10.609.700
19. Bilanço dışı türev araçların net varlık / (yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	204.548	16.216.800	-	(12.000.000)	-
19a. Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	61.168.148	16.216.800	-	-	-
19b. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	60.963.600	-	-	12.000.000	-
20. Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	607.018.364	152.012.746	(22.771.470)	2.680.046	42.797.518
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	(226.016.529)	(64.054.160)	(34.321.110)	2.600.433	36.699.486

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kur riski yönetimi (devamı)

31 Aralık 2016	TL Toplam	ABD Doları	TL	İngiliz Sterlini	Diğer
1. Ticari Alacak	136.119.410	10.462.426	39.600.493	3.176.579	45.980.220
2a. Parasal Finansal Varlıklar	479.857.123	115.814.353	56.509.870	998.995	11.458.822
2b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
3. Diğer	289.345.009	75.327.858	20.187.181	59.823	3.805.661
4. DÖNEN VARLIKLAR	905.321.542	201.604.637	116.297.544	4.235.397	61.244.703
5. Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-
6a. Parasal Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
6b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
7. Diğer	244.691.900	68.925.723	587.209	19.800	1.455.772
8. DURAN VARLIKLAR	244.691.900	68.925.723	587.209	19.800	1.455.772
9. TOPLAM VARLIKLAR	1.150.013.442	270.530.360	116.884.753	4.255.197	62.700.475
10. Ticari Borçlar	201.568.025	34.159.184	71.634.896	294.638	8.447.617
11. Finansal Yükümlülükler	134.221.362	38.139.737	-	-	-
12a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	72.402.420	(1.597.712)	77.729.155	-	295.933
12b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
13. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	408.191.807	70.701.209	149.364.051	294.638	8.743.550
14. Ticari Borçlar	-	-	-	-	-
15. Finansal Yükümlülükler	1.125.413.365	319.792.386	-	-	-
16a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
16b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
17. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	1.125.413.365	319.792.386	-	-	-
18. TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	1.533.605.172	390.493.595	149.364.051	294.638	8.743.550
19. Bilanço dışı türev araçların net varlık / (yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	-	-	-	-	-
19a. Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-
19b. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-
20. Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(383.591.730)	(119.963.235)	(32.479.298)	3.960.559	53.956.925
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	(917.628.639)	(264.216.816)	(53.253.688)	3.880.936	48.695.492

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kur riski yönetimi (devamı)

Kur riskine duyarlılık

Grup, başlıca ABD Doları ve TL cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır.

Aşağıdaki tablo Grup'un ABD Doları ve TL kurlarındaki %10'luk artışa ve azalışa olan duyarlılığını göstermektedir. %10'luk oran, üst düzey yöneticilere Grup içinde kur riskinin raporlanması sırasında kullanılan oran olup, söz konusu oran yönetimin döviz kurlarında beklediği olası değişikliği ifade etmektedir. Duyarlılık analizi sadece dönem sonundaki açık yabancı para cinsinden kalemleri kapsar ve söz konusu kalemlerin yıl sonundaki %10'luk kur değişiminin etkilerini gösterir.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla döviz kuru duyarlılık analizi tabloları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2017	Kar/(Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun %10 değişmesi halinde				
ABD Doları net varlık/(yükümlülüğü)	(24.160.589)	24.160.589	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım	6.116.815	(6.116.815)	-	-
ABD Doları Net Etki	(18.043.774)	18.043.774	-	-
TL kurunun %10 değişmesi halinde				
TL net varlık/(yükümlülüğü)	(3.432.111)	3.432.111	246.087.693	(246.087.693)
TL riskinden korunan kısım	-	-	-	-
TL Net Etki	(3.432.111)	3.432.111	246.087.693	(246.087.693)
31 Aralık 2016	Kar/(Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun %10 değişmesi halinde				
ABD Doları net varlık/(yükümlülüğü)	(92.983.182)	92.983.182	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım	-	-	-	-
ABD Doları Net Etki	(92.983.182)	92.983.182	-	-
TL kurunun %10 değişmesi halinde				
TL net varlık/(yükümlülüğü)	(5.325.369)	5.325.369	121.925.547	(121.925.547)
TL riskinden korunan kısım	-	-	-	-
TL Net Etki	(5.325.369)	5.325.369	121.925.547	(121.925.547)

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Faiz oranı riski yönetimi

Grup'un değişken faiz oranları üzerinden borçlanması, Grup'u faiz oranı riskine maruz bırakmaktadır. Söz konusu risk, Grup tarafından, onaylanmış politikalara dayalı olarak yapılan faiz oranı takas sözleşmeleri yoluyla değişken oranlı borçlar arasında uygun bir dağılım yapılmak suretiyle, yönetilmektedir.

Faiz oranı duyarlılığı

Grup'un faiz oranına duyarlı finansal araçlarının dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	Değişken faiz oranlı	Sabit faiz oranlı	Değişken faiz oranlı	Sabit faiz oranlı
Banka kredileri	-	541.267.652	-	-
Finansal kiralamalar	2.495.276.312	571.936.460	2.438.000.537	238.565.053
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan faiz takası sözleşmeleri (net)	2.074.015	-	762.555	-

Değişken faizli yükümlülüklerin analizinde yıl sonundaki bakiyenin tüm yıl boyunca var olduğu varsayımı kullanılmıştır.

Raporlama döneminde faiz oranlarında %0,5'lik bir düşüş/yükseliş olması ve diğer tüm değişkenlerin sabit tutulması durumunda:

Grup'un net karı 9.883.769 TL (2016: 9.443.891 TL) değerinde artacak/azalacaktır. Bunun en büyük sebebi Grup'un değişken faizli finansal kiralama borçlarıdır.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Fiyat risk yönetimi

Akaryakıt fiyat riski yönetimi

Grup işinin doğası gereği yüklü miktarda alım yaptığı akaryakıt fiyat riskine maruz kalmaktadır. Yakıt fiyatlarında; jeopolitik konular, kur değişimleri, arz talep dengesi ve piyasa spekülasyonları gibi birçok etkene bağlı olarak geniş dalgalanmalar meydana gelebilmektedir. Oluşabilecek bu büyük dalgalanmalar, Grup'un satılan malın maliyeti ve operasyon sonuçları üzerinde önemli etkiler yaratabilmektedir.

Grup, türev finansal araçlar kullanarak akaryakıt fiyat riskini yönetmektedir. Grup'un 2011 yılından itibaren riski yönetmek üzere türev enstrümanlar kullanılmasını içeren bir program hazırlamıştır. Bu programa göre ilerideki oniki aylık dönemde oluşması beklenen yakıt tüketiminin %30'unu zorunlu olarak, bir diğer %30'luk dilimi de yönetimin uygun göreceği ölçüde ihtiyari olarak korunması planlanmaktadır. Bu program kapsamında hem jet yakıtı hem de ham petrol (brent oil) üzerinde swap ve opsiyon sözleşmeleri yapılmaktadır. Grup'un fiyat riskine maruz kalması durumu ve bu riski yönetme amaçlı genel stratejisi önceki dönemden bir farklılık göstermemektedir.

Akaryakıt fiyatı duyarlılığı

Grup, akaryakıt alımlarından kaynaklanan nakit akım riskinden korunma amaçlı olarak vadeli yakıt alım ve vadeli opsiyon sözleşmeleri yapmaktadır. Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma muhasebesine konu edilen vadeli yakıt alım ve vadeli opsiyon sözleşmelerinden dolayı, akaryakıt fiyatlarında %1'lik bir artış meydana gelmesi durumunda ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 5.244.424 TL artacaktır (2016: 443.862 TL). Akaryakıt fiyatlarında %1'lik bir düşüş meydana gelmesi durumunda ise ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 5.244.424 TL azalacaktır (2016: 443.862 TL).

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri

31 Aralık 2017	Krediler ve alacaklar	Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen türev araçlar	Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan türev araçlar	İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal yükümlülükler	Defter değeri (*)	Not
Finansal varlıklar						
Nakit ve nakit benzerleri	1.988.110.247	-	-	-	1.988.110.247	35
Ticari alacaklar	187.401.375	-	-	-	187.401.375	6
- İlişkili taraf	-	-	-	-	-	
- Diğer	187.401.375	-	-	-	187.401.375	6
Diğer alacaklar	128.364.883	-	-	-	128.364.883	
- İlişkili taraf	1.733.767	-	-	-	1.733.767	5
- Diğer	126.631.116	-	-	-	126.631.116	
Uçak alımına ilişkin yapılan ön ödemeler	640.788.836	-	-	-	640.788.836	9
Türev finansal varlıklar	-	29.701.599	2.278.242	-	31.979.841	33
Finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	-	-	-	541.267.652	541.267.652	31
Finansal kiralama yükümlülükleri	-	-	-	3.067.212.772	3.067.212.772	31
Ticari borçlar	-	-	-	393.710.155	393.710.155	6
- İlişkili taraf	-	-	-	764.389	764.389	5
- Diğer	-	-	-	392.945.766	392.945.766	
Yolcu havaalanı vergi yükümlülüğü	-	-	-	87.660.301	87.660.301	9

(*) Grup yönetimi, finansal araçların kayıtlı değerlerinin makul değerlerini yansıttığını düşünmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR) (devamı)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)

31 Aralık 2016	Krediler ve alacaklar	Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen türev araçlar	Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan türev araçlar	İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal yükümlülükler	Defter değeri (*)	Not
Finansal varlıklar						
Nakit ve nakit benzerleri	692.270.625	-	-	-	692.270.625	35
Ticari alacaklar	212.269.499	-	-	-	212.269.499	6
- <i>İlişkili taraf</i>	-	-	-	-	-	
- <i>Diğer</i>	212.269.499	-	-	-	212.269.499	6
Diğer alacaklar	139.792.528	-	-	-	139.792.528	
- <i>İlişkili taraf</i>	1.097.807	-	-	-	1.097.807	5
- <i>Diğer</i>	138.694.721	-	-	-	138.694.721	
Uçak alımına ilişkin yapılan ön ödemeler	404.731.495	-	-	-	404.731.495	9
Türev finansal varlıklar	-	364.813	762.555	-	1.127.368	33
Finansal yükümlülükler						
Finansal kiralama yükümlülükleri	-	-	-	2.676.565.590	2.676.565.590	31
Ticari borçlar	-	-	-	317.877.743	317.877.743	6
- <i>İlişkili taraf</i>	-	-	-	1.455.390	1.455.390	5
- <i>Diğer</i>	-	-	-	316.422.353	316.422.353	
Yolcu havaalanı vergi yükümlülüğü	-	-	-	60.671.024	60.671.024	9

(*) Grup yönetimi, finansal araçların kayıtlı değerlerinin makul değerlerini yansıttığını düşünmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR) (devamı)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)

Finansal varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Birinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- İkinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- Üçüncü seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

Finansal varlıklar / (Finansal yükümlülükler)	Gerçeğe uygun değer		Gerçeğe uygun değer seviyesi	Değerleme tekniği	
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016			
Vadeli akaryakıt opsiyon sözleşmeleri	25.666.669	364.813	Seviye 2	İndirgenmiş nakit akımları yöntemi	
Vadeli akaryakıt sözleşmeleri	4.034.930	-	Seviye 2	İndirgenmiş nakit akımları yöntemi	
Vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri	204.227	-	Seviye 2	İndirgenmiş nakit akımları yöntemi	
Faiz oranı takas sözleşmeleri	2.074.015	762.555	Seviye 2	İndirgenmiş nakit akımları yöntemi	
	Vadeli akaryakıt sözleşmeleri	Vadeli opsiyon sözleşmeleri	Vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri	Faiz oranı takas sözleşmeleri	Toplam
31 Aralık 2017					
Gerçeğe uygun değer:					
Açılış	-	364.813	-	762.555	1.127.368
Gerçeğe uygun değer artışı					
Özkaynaklarda sınıflandırılan	4.034.930	25.301.856	-	-	29.336.786
Kar veya zararda sınıflandırılan	-	-	204.227	1.311.460	1.515.687
Kapanış	4.034.930	25.666.669	204.227	2.074.015	31.979.841
Varlıklar	4.034.930	25.666.669	204.227	2.074.015	31.979.841
Yükümlülükler	-	-	-	-	-
Net varlık ve yükümlülük toplamı	4.034.930	25.666.669	204.227	2.074.015	31.979.841

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR) (devamı)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)

31 Aralık 2016	Vadeli akaryakıt sözleşmeleri	Vadeli opsiyon sözleşmeleri	Vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri	Vadeli seçimli opsiyon sözleşmeleri	Faiz oranı takas sözleşmeleri	Toplam
Gerçeğe uygun değer:						
Açılış	(30.014.587)	2.341.144	(148.115.834)	-	(35.113)	(175.824.390)
Gerçeğe uygun değer artışı / (azalışı)						
Özkaynaklarda sınıflandırılan	30.014.587	(2.341.144)	-	364.813	-	28.038.256
Kar veya zararda sınıflandırılan	-	-	148.115.834	-	797.668	148.913.502
Kapanış	-	-	-	364.813	762.555	1.127.368
Varlıklar	-	-	-	364.813	762.555	1.127.368
Net varlık ve yükümlülük toplamı	-	-	-	364.813	762.555	1.127.368

Grup, 31 Aralık 2017 itibarıyla gelecek bir yıl içerisinde oluşması tahmin edilen toplam yakıt sarfiyatının %30'u kadar (2016: %3,7) riskten korunma muhasebesine konu ettiği vadeli akaryakıt alım sözleşmelerine sahiptir. Bu sözleşmelerin ağırlıklı ortalama fiyatı 547,4 ABD Doları (2016: 544,4 ABD Doları) tutarındadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR) (devamı)

Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri

31 Aralık 2017	Pozitif gerçeğe uygun değer	Negatif gerçeğe uygun değer	Toplam
Vadeli akaryakıt opsiyon sözleşmeleri	25.666.669	-	25.666.669
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen vadeli akaryakıt alım sözleşmeleri	4.034.930	-	4.034.930
Riskten korunma muhasebesine konu edilen türev araçların gerçeğe uygun değeri	29.701.599	-	29.701.599
Vadeli döviz alım satım sözleşmeleri	204.227	-	204.227
Faiz oranı takas sözleşmeleri	2.074.015	-	2.074.015
Riskten korunma muhasebesine konu edilmeyen türev araçların gerçeğe uygun değeri	2.278.242	-	2.278.242
Toplam	31.979.841	-	31.979.841

31 Aralık 2016	Pozitif gerçeğe uygun değer	Negatif gerçeğe uygun değer	Toplam
Vadeli akaryakıt opsiyon sözleşmeleri	364.813	-	364.813
Riskten korunma muhasebesine konu edilen türev araçların gerçeğe uygun değeri	364.813	-	364.813
Faiz oranı takas sözleşmeleri	762.555	-	762.555
Riskten korunma muhasebesine konu edilmeyen türev araçların gerçeğe uygun değeri	762.555	-	762.555
Toplam	1.127.368	-	1.127.368

NOT 34 - BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Grup'un, 2012'de operasyonel kiralama yoluyla filoya katılan Boeing 737-800 tipi uçağı, 13 Ocak 2018 tarihinde Trabzon Havalimanına iniş sonrasında pistten çıkmıştır. Olayda önemli yaralanma ve can kaybı yaşanmamıştır. Olayda hasar gören uçak ve eşya, ilgili mevzuat ve sözleşmesel yükümlülükler uyarınca sigorta güvencesi altında olup, olaya ilişkin yasal süreçler yetkili kurumlarca devam ettirilmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 35 - NAKİT AKIŞ TABLOSUNA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla nakit ve nakit benzerlerinin detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kasa	733.960	417.322
Banka	1.987.376.287	691.853.303
- Vadesiz mevduatlar	57.522.636	60.841.952
- Vadeli mevduatlar	1.929.853.651	631.011.351
	1.988.110.247	692.270.625

Vadeli mevduatlara ilişkin ağırlıklı ortalama faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	Ağırlıklı ortalama faiz oranı	Toplam bakiye
31 Aralık 2017		
ABD Doları mevduatlar	%3,98	1.686.920.588
TL mevduatlar	%12,21	49.349.207
Avro mevduatlar	%1,73	182.176.732
İngiliz Sterlini mevduatlar	%0,63	9.094.206
İsviçre Frangı mevduatlar	%0,20	2.312.918
		1.929.853.651
31 Aralık 2016		
ABD Doları mevduatlar	%3,32	393.498.961
TL mevduatlar	%9,74	51.897.924
Avro mevduatlar	%1,05	185.614.466
		631.011.351

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların vadeleri 90 günden kısadır.